

Roczny raport finansowy

2016

Sprawozdanie z działalności za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2016	2
Sprawozdanie finansowe EBC	19
Bilans na dzień 31 grudnia 2016	19
Rachunek zysków i strat za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2016	21
Zasady (polityka) rachunkowości	22
Noty objaśniające do bilansu	31
Instrumenty pozabilansowe	49
Noty objaśniające do rachunku zysków i strat	52
Raport biegłego rewidenta	59
Informacja o sposobie podziału zysku lub pokrycia straty	63

Sprawozdanie z działalności za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2016

1. Cel sprawozdania z działalności EBC

Europejski Bank Centralny jest częścią Eurosystemu, którego podstawowym celem jest utrzymanie stabilności cen. Główne zadania EBC, określone w Statucie ESBC, obejmują: realizację polityki pieniężnej Unii Europejskiej, prowadzenie operacji walutowych, zarządzanie oficjalnymi rezerwami dewizowymi państw tworzących strefę euro oraz działanie na rzecz sprawnego funkcjonowania systemów płatności.

EBC odpowiada ponadto za efektywne i spójne działanie Jednolitego Mechanizmu Nadzorczego (SSM), mające zapewnić ingerencyjny i skuteczny nadzór bankowy, który przyczyni się do bezpieczeństwa i dobrego stanu systemu bankowego oraz stabilności systemu finansowego.

Z uwagi na to, że działania i operacje EBC mają służyć realizacji jego celów strategicznych, jego wyniki finansowe należy rozpatrywać w powiązaniu z odpowiednimi działaniami. Niniejsze sprawozdanie stanowi integralną część rocznego raportu finansowego EBC, ponieważ przedstawia szerszy kontekst działalności i wpływu głównych działań i operacji EBC na ponoszone przez niego ryzyko i na sprawozdanie finansowe¹.

Sprawozdanie z działalności zawiera ponadto informacje o zasobach finansowych EBC oraz o głównych procesach związanych ze sporządzeniem jego sprawozdania finansowego.

2. Główne procesy i obszary funkcjonalne

Wewnętrzne procesy EBC są zorganizowane w taki sposób, że zapewniają odpowiednią jakość i rzetelność informacji zawartych w sprawozdaniu finansowym. Ponadto w realizacji decyzji strategicznych, mających duży wpływ na kwoty wykazane w sprawozdaniu, uczestniczą różne obszary funkcjonalne.

2.1. Mechanizmy kontrolne w jednostkach organizacyjnych

W ramach systemu kontroli wewnętrznej każdy obszar funkcjonalny odpowiada za zarządzanie dotyczącym go ryzykiem operacyjnym i wprowadzanie mechanizmów

¹ „Sprawozdanie finansowe” obejmuje: bilans, rachunek zysków i strat oraz dotyczące ich noty. „Roczny raport finansowy” obejmuje: sprawozdanie finansowe, sprawozdanie z działalności, raport biegłego rewidenta oraz informację o sposobie podziału zysku lub pokrycia straty.

kontrolnych w celu zapewnienia skuteczności i efektywności swoich działań oraz rzetelności informacji uwzględnianych w sprawozdaniu finansowym. Także wykonanie budżetu leży przede wszystkim w gestii poszczególnych obszarów.

2.2. Procesy budżetowe

Za opracowanie, sporządzenie i monitorowanie wykonania budżetu zgodnie ze strategicznymi priorytetami wyznaczonymi przez Radę Prezesów i Zarząd odpowiada Dział Budżetu i Kontrolingu w Dyrekcji Generalnej ds. Finansów. Zadania te wykonuje we współpracy z właściwymi jednostkami funkcjonalnymi, przestrzegając przy tym zasady rozdziału funkcji². Dział Budżetu i Kontrolingu zajmuje się również planowaniem i kontrolą zasobów oraz analizą kosztów i korzyści i analizą inwestycyjną na potrzeby projektów prowadzonych przez EBC, a także, na uzgodnionych zasadach, uczestniczy w tych procesach w odniesieniu do projektów ESBC. Wykonanie budżetu w zakresie wydatków jest regularnie monitorowane przez Zarząd, z uwzględnieniem opinii Działu Budżetu i Kontrolingu pod kierownictwem Szefa Służb, oraz przez Radę Prezesów, z pomocą Komitetu Budżetowego (BUCOM). Zgodnie z art. 15 regulaminu EBC Komitet Budżetowy wspiera Radę Prezesów przez ocenianie projektów budżetu rocznego EBC i wniosków Zarządu o dodatkowe środki budżetowe przed przedstawieniem tych dokumentów do zatwierdzenia Radzie Prezesów.

2.3. Zarządzanie portfelami

Na potrzeby polityki pieniężnej Europejski Bank Centralny utrzymuje denominowane w euro papiery wartościowe nabyte w ramach programu dotyczącego rynków papierów wartościowych (SMP), programu skupu papierów wartościowych zabezpieczonych aktywami (ABSPP), programu skupu aktywów sektora publicznego (PSPP) i trzech programów skupu obligacji zabezpieczonych (CBPP)³. Celem tych programów⁴ jest dalsze złagodzenie warunków monetarnych i finansowych, i przyczynienie się w ten sposób do powrotu inflacji do poziomu poniżej, ale blisko 2% w średnim okresie. Skup aktywów w ramach tych programów opiera się na decyzjach Rady Prezesów o całkowitej miesięcznej wielkości zakupów miesięcznych dokonywanych przez Eurosystem i jest prowadzony zgodnie z określonymi z góry kryteriami kwalifikacji.

² Zasada rozdziału funkcji odnosi się do wymogu, by EBC wykonywał zadania nadzorcze bez uszczerbku dla zadań dotyczących polityki pieniężnej i pozostałych zadań oraz odrębnie od nich, określonego w rozporządzeniu w sprawie Jednolitego Mechanizmu Nadzorczego.

³ EBC nie utrzymuje aktywów nabytych w ramach programu skupu aktywów sektora przedsiębiorstw (CSPP), który rozpoczął się 8 czerwca 2016. Zakupy w ramach tego programu prowadzi w imieniu Eurosystemu sześć krajowych banków centralnych.

⁴ Obecnie EBC skupuje papiery wartościowe w ramach trzeciego programu CBPP oraz programów ABSPP i PSPP. Skup w ramach pierwszych dwóch programów CBPP i programu SMP już się zakończył.

EBC ma ponadto portfel rezerw dewizowych (obejmujący dolary amerykańskie, jeny, złoto i specjalne prawa ciągnięcia), a także portfel inwestycyjny funduszy własnych (w euro).

Portfel rezerw dewizowych jest przeznaczony do finansowania potencjalnych interwencji na rynkach walutowych. To determinuje ogólne cele zarządzania tym portfelem, którymi są – według ważności – płynność, bezpieczeństwo i rentowność. Inwestowanie rezerw dewizowych jest zarządzane przez centralną jednostkę ds. zarządzania ryzykiem, natomiast operacje inwestycyjne są prowadzone w sposób zdecentralizowany. Dla portfeli dolarowego i jenowego Rada Prezesów, na podstawie propozycji pionu zarządzania ryzykiem, wyznacza strategiczny portfel benchmarkowy. Następnie zarządzający portfelami w EBC tworzą taktyczne portfele benchmarkowe. Na podstawie portfeli taktycznych zarządzający w krajowych bankach centralnych realizują konkretne pozycje.

Portfel funduszy własnych EBC, obejmujący aktywa denominowane w euro, zapewnia dochód na potrzeby finansowania kosztów operacyjnych EBC niezwiązanych z realizacją zadań nadzorczych⁵. Zarządzanie tym portfelem jest w związku z tym ukierunkowane na maksymalizację zwrotu, z uwzględnieniem różnych limitów ryzyka.

Ponadto środki związane z programami emerytalnymi EBC są inwestowane w ramach portfela zarządzanego przez podmiot zewnętrzny.

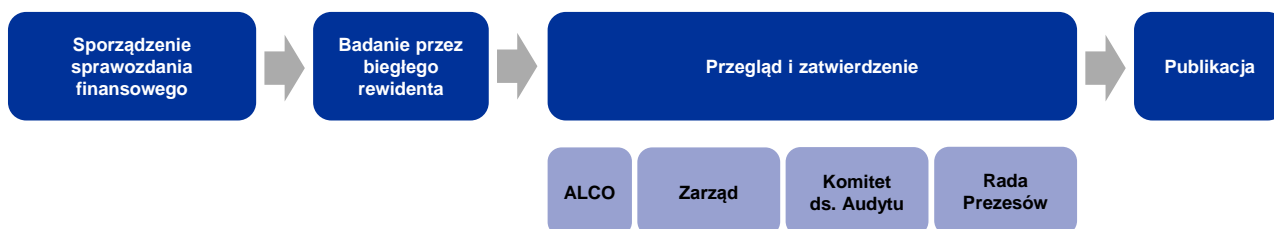
2.4. Jednostki kontrolujące ryzyko finansowe

Dyrekcja ds. Zarządzania Ryzykiem przedstawia strategię i procedury mające zapewnić EBC odpowiedni poziom ochrony przed ryzykiem finansowym w odniesieniu do portfeli papierów wartościowych prowadzonych na potrzeby polityki pieniężnej, portfela rezerw dewizowych oraz euroowego portfela funduszy własnych. Z kolei Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem, w którego skład wchodzi eksperci z banków centralnych należących do Eurosystemu, pomaga organom decyzyjnym w zapewnieniu Eurosystemowi – w tym EBC – odpowiedniej ochrony przez zarządzanie ryzykiem finansowym wynikającym z operacji rynkowych i kontrolowanie tego ryzyka. W odniesieniu do tych działań Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem uczestniczy m.in. w monitorowaniu ryzyka finansowego oraz jego wycenie i wykazywaniu w bilansie Eurosystemu – w tym EBC – a także w opracowaniu i weryfikacji odpowiednich metod i przepisów.

⁵ Koszty ponoszone przez EBC w związku z wykonywaniem zadań nadzorczych są pokrywane przez roczne opłaty pobierane od nadzorowanych banków.

2.5. Sporządzenie sprawozdania finansowego EBC

Sprawozdanie finansowe EBC jest sporządzane zgodnie z zasadami określonymi przez Radę Prezesów. Proces sporządzenia i zatwierdzenia tego sprawozdania przed publikacją przedstawiono na poniższym schemacie.

Za sporządzenie sprawozdania finansowego we współpracy z innymi obszarami funkcjonalnymi oraz za terminowe udostępnienie całej związanej z nim dokumentacji biegłemu rewidentowi i organom decyzyjnym odpowiada Dział Sprawozdawczości Finansowej w Dyrekcji Generalnej ds. Finansów.

Sprawozdanie finansowe EBC jest badane przez niezależnego biegłego rewidenta, powołanego przez Radę UE na podstawie rekomendacji Rady Prezesów⁶. Zadaniem biegłego rewidenta jest wyrażenie opinii o tym, czy sprawozdanie finansowe daje prawdziwy i rzetelny obraz sytuacji finansowej EBC i wyników jego działalności zgodnie z zasadami rachunkowości określonymi przez Radę Prezesów. W tym celu biegły rewident bada księgi rachunkowe i sprawozdanie finansowe EBC, sprawdza, czy mechanizmy kontroli wewnętrznej zastosowane przy sporządzaniu i prezentacji sprawozdania finansowego były właściwe, oraz ocenia adekwatność przyjętych zasad rachunkowości.

Procesy sprawozdawczości finansowej i sprawozdanie finansowe EBC mogą też zostać poddane audytowi wewnętrznemu. Wszystkie sprawozdania Dyrekcji ds. Audytu Wewnętrznego wraz z ewentualnymi zaleceniami dla odpowiednich obszarów funkcjonalnych są składane Zarządowi.

Komitet EBC ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami (ALCO) – w którego skład wchodzi przedstawiciele różnych obszarów funkcjonalnych EBC – systematycznie monitoruje i ocenia wszystkie czynniki, które mogą wpływać na bilans oraz rachunek zysków i strat EBC. Komitet ten sprawdza sprawozdanie finansowe i dokumentację towarzyszącą przed ich przedstawieniem Zarządowi do akceptacji.

Po zaakceptowaniu przez Zarząd, a przed zatwierdzeniem przez Radę Prezesów sprawozdanie finansowe wraz z opinią niezależnego biegłego rewidenta i kompletną dokumentacją towarzyszącą jest przedstawiane do oceny Komitetowi ds. Audytu⁷. Komitet ten wspiera Radę Prezesów w wypełnianiu jej obowiązków dotyczących m.in. rzetelności informacji finansowych i nadzoru nad kontrolą wewnętrzną.

⁶ W celu upewnienia opinii publicznej o niezależności biegłego rewidenta Europejskiego Banku Centralnego stosuje się zasadę pięcioletniej rotacji firm audytorskich.

⁷ Komitet ds. Audytu ma pięciu członków: wiceprezesa EBC, dwóch starszych stażem prezesów krajowych banków centralnych strefy euro i dwóch członków zewnętrznych, wybranych spośród urzędników wysokiego szczebla z doświadczeniem w bankowości centralnej.

Komitet ds. Audytu sprawdza sprawozdanie finansowe EBC i ocenia, czy daje ono prawdziwy i rzetelny obraz sytuacji oraz czy zostało sporządzone zgodnie z zatwierdzonymi zasadami rachunkowości. Ponadto analizuje wszelkie istotne kwestie związane z rachunkowością lub sprawozdawczością finansową Eurosystemu, które mogą wpływać na to sprawozdanie.

Sprawozdanie finansowe EBC, sprawozdanie z działalności i informacja o sposobie podziału zysku lub pokrycia straty są zatwierdzane przez Radę Prezesów w lutym każdego roku i publikowane natychmiast po zatwierdzeniu.

3. Zarządzanie ryzykiem

Zarządzanie ryzykiem, stanowiące niezwykle ważny element działalności EBC, polega na ciągłej identyfikacji, ocenie, redukcji i monitorowaniu ryzyka. Poniższa tabela przedstawia główne ryzyka, na jakie narażony jest EBC, ich źródła oraz stosowane zasady zarządzania ryzykiem. Szczegółowe informacje podano w kolejnych podrozdziałach.

Ryzyka ponoszone przez EBC

Kategoria	Podkategoria	Rodzaje ryzyka	Źródła ryzyka	Metody zarządzania	
Ryzyka finansowe	Ryzyko kredytowe ¹	Ryzyko niewykonania zobowiązań	<ul style="list-style-type: none"> Rezerwy dewizowe Portfel inwestycyjny w euro Papiery wartościowe na potrzeby polityki pieniężnej 	<ul style="list-style-type: none"> Kryteria kwalifikacji Limity ekspozycji Dywersyfikacja Zabezpieczenia Monitorowanie ryzyka finansowego 	
		Ryzyko migracji	<ul style="list-style-type: none"> Rezerwy dewizowe Portfel inwestycyjny w euro 		
	Ryzyko rynkowe	Ryzyka kursowe i surowcowe ²	<ul style="list-style-type: none"> Rezerwy dewizowe Zasoby złota 	<ul style="list-style-type: none"> Dywersyfikacja Różnice z wyceny Monitorowanie ryzyka finansowego 	
		Ryzyko stopy procentowej ³	a) Spadek wartości rynkowej	<ul style="list-style-type: none"> Rezerwy dewizowe Portfel inwestycyjny w euro 	<ul style="list-style-type: none"> Limity ryzyka rynkowego Zasady alokacji aktywów Różnice z wyceny Monitorowanie ryzyka finansowego
			b) Spadek przychodów odsetkowych netto	<ul style="list-style-type: none"> Cały bilans EBC 	
Ryzyko płynnościowe ⁴		<ul style="list-style-type: none"> Rezerwy dewizowe 	<ul style="list-style-type: none"> Zasady alokacji aktywów Limity płynności Monitorowanie ryzyka finansowego 		
Ryzyko operacyjne ⁵			<ul style="list-style-type: none"> Działania pracowników, zasoby ludzkie, polityka kadrowa Zarządzanie wewnętrzne i procesy biznesowe Systemy Zdarzenia zewnętrzne 	<ul style="list-style-type: none"> Identyfikacja, ocena, reagowanie, zgłaszanie i monitorowanie Zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym tolerancja na ryzyko Zasady zarządzania ciągłością działania Zasady zarządzania kryzysowego 	

1) **Ryzyko kredytowe** to ryzyko strat finansowych spowodowanych niewywiązaniem się strony zobowiązanej (kontrahenta lub emitenta) z zobowiązań finansowych w wyznaczonym terminie lub zmianą cen aktywów finansowych w następstwie pogorszenia się ich jakości kredytowej lub obniżenia ratingu.

2) **Ryzyka kursowe i surowcowe** to ryzyko strat finansowych na (a) pozycjach denominowanych w walucie obcej, z powodu wahań kursów walutowych, lub (b) zasobach surowców, wskutek wahań cen rynkowych.

3) **Ryzyko stopy procentowej** to ryzyko strat finansowych wskutek niekorzystnych zmian stóp procentowych, prowadzących do (a) obniżenia się wyceny rynkowej instrumentów finansowych lub (b) pogorszenia się wyniku z tytułu odsetek.

4) **Ryzyko płynnościowe** to ryzyko strat finansowych wskutek niemożności odpowiednio szybkiego upłynienia składnika aktywów po jego aktualnej cenie rynkowej.

5) **Ryzyko operacyjne** to ryzyko negatywnych skutków finansowych, biznesowych lub reputacyjnych spowodowanych czynnikiem ludzkim, niewłaściwym wprowadzeniem lub nieodpowiednim funkcjonowaniem zarządzania wewnętrznego i procesów biznesowych, nieodpowiednim funkcjonowaniem systemów, od których zależą te procesy, lub zdarzeniami zewnętrznymi (takimi jak klęski żywiołowe lub atak z zewnątrz).

3.1. Ryzyka finansowe

Ryzyka finansowe wynikają z podstawowej działalności EBC i związanych z nią ekspozycji finansowych. EBC dokonuje alokacji aktywów i stosuje odpowiednie zasady zarządzania ryzykiem, uwzględniając przeznaczenie i cele poszczególnych

portfeli i ekspozycje finansowe, a także preferencje swoich organów decyzyjnych w dziedzinie ryzyka.

Pomiaru ryzyk finansowych można dokonywać na różne sposoby. EBC stosuje własne techniki ich szacowania, które opierają się na symulacji łącznego ryzyka rynkowego i kredytowego. Główne koncepcje, techniki modelowania i założenia stosowane do pomiaru ryzyka opierają się na standardach rynkowych i dostępnych danych rynkowych.

Aby uzyskać pełny obraz potencjalnych zdarzeń związanych z ryzykiem, które mogą mieć różną częstotliwość i różny stopień powagi, oraz aby nie opierać się tylko na jednej mierze ryzyka, EBC stosuje przede wszystkim dwie miary statystyczne: wartość zagrożoną (*Value at Risk*, VaR) i oczekiwany niedobór (*Expected Shortfall*, ES)⁸, obliczane dla różnych poziomów ufności w rocznym horyzoncie czasowym. Miary te nie uwzględniają (a) ryzyka płynnościowego, na jakie narażone są portfele EBC, zwłaszcza zasób rezerw dewizowych, ani (b) długookresowego ryzyka spadku wyniku z tytułu odsetek uzyskiwanego przez EBC. Z tego powodu, a także aby lepiej zrozumieć i uzupełnić te szacunki, EBC przeprowadza także regularnie analizy wrażliwości i scenariuszy warunków skrajnych oraz opracowuje bardziej długoterminowe projekcje ekspozycji i dochodu.

Na dzień 31 grudnia 2016 ryzyka finansowe dla wszystkich portfeli EBC łącznie, mierzone metodą VaR przy 95-procentowym poziomie ufności za okres jednego roku, wynosiły 10,6 mld EUR, czyli o 0,6 mld EUR więcej, niż szacowano na dzień 31 grudnia 2015. Wzrost ten wynika głównie ze zwiększenia się wartości zasobów złota EBC wskutek wzrostu ceny złota w 2016 roku. Dodatkowe ryzyko jest łągodzone przez wzrost salda odpowiednich kont różnic z wyceny.

3.1.1. Ryzyko kredytowe

Zasady kontroli i limity ryzyka stosowane przez EBC do zarządzania profilem ryzyka kredytowego są różne dla różnych rodzajów operacji i odzwierciedlają cele strategiczne lub inwestycyjne poszczególnych portfeli oraz parametry ryzyka aktywów bazowych.

Ryzyko kredytowe związane z rezerwami walutowymi EBC jest niskie, gdyż rezerwy te inwestuje się w aktywa o wysokiej jakości kredytowej.

Portfel funduszy własnych denominowany w euro ma zapewnić EBC dochody na pokrycie jego kosztów operacyjnych niezwiązanych z realizacją zadań nadzorczych, przy zachowaniu zainwestowanego kapitału. W przypadku tego portfela stopa zwrotu ma zatem większe znaczenie dla alokacji aktywów i zasad kontroli ryzyka niż

⁸ VaR definiuje się jako maksymalną kwotę straty, która zgodnie z przyjętym modelem statystycznym nie zostanie przekroczona przy danej wartości prawdopodobieństwa (poziomie ufności). ES to średnia strata ważona prawdopodobieństwem, jaka może wystąpić w scenariuszach przekraczających próg VaR przy danym poziomie ufności.

w przypadku portfela rezerw dewizowych. Niemniej związane z nim ryzyko kredytowe utrzymuje się na niskim poziomie.

Papiery wartościowe nabyte na potrzeby polityki pieniężnej są wyceniane według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem utraty wartości, w związku z czym zmiany jakości kredytowej (ryzyko migracji) tych papierów nie wpływają bezpośrednio na sprawozdanie finansowe EBC. Papiery te są jednak narażone na ryzyko niewykonania zobowiązań, które EBC utrzymuje w przedziale tolerancji przez stosowanie zasad zarządzania ryzykiem.

3.1.2. Ryzyko rynkowe

Głównymi rodzajami ryzyka rynkowego, na jakie EBC jest narażony w ramach zarządzania aktywami, są ryzyka kursowe i surowcowe (zmian ceny złota). Występuje również ryzyko stopy procentowej.

Ryzyka kursowe i surowcowe

Dominujący udział w profilu ryzyka finansowego w EBC mają ryzyko kursowe i ryzyko surowcowe. Wynika to z wielkości rezerw walutowych (utrzymywanych głównie w dolarach amerykańskich) i zasobów złota, a także dużej zmienności kursów walutowych i ceny złota.

Z uwagi na znaczenie złota i rezerw walutowych dla swojej polityki EBC nie dąży do eliminacji tych ryzyk. Są one jednak faktycznie ograniczane przez dywersyfikację zasobów różnych walut i złota.

Zgodnie z zasadami obowiązującymi w Eurosystemie różnice z wyceny złota i pozycji dolarowych, które na 31 grudnia 2016 wynosiły odpowiednio 13,9 mld EUR (2015: 11,9 mld EUR) oraz 12,0 mld EUR (2015: 10,6 mld EUR), mogą zostać w przyszłości wykorzystane do amortyzacji ewentualnych niekorzystnych zmian ceny złota i kursu dolara, tak aby ograniczyć lub nawet wyeliminować ich wpływ na rachunek zysków i strat EBC.

Ryzyko stopy procentowej

Portfel rezerw dewizowych i portfel funduszy własnych denominowany w euro są inwestowane głównie w papiery wartościowe o stałym dochodzie, które podlegają aktualizacji wyceny według cen rynkowych, czyli są narażone na ryzyko rynkowe wynikające ze zmian stóp procentowych. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej związanym z wyceną rynkową polega na stosowaniu zasad alokacji aktywów i limitów ryzyka rynkowego.

Ryzyko stopy procentowej związane z rezerwami dewizowymi EBC jest niskie, gdyż są one inwestowane w aktywa o relatywnie krótkim terminie zapadalności, tak aby przez cały czas zachować wartość rynkową tych rezerw, utrzymywanych na

wypadek konieczności dokonania interwencji. Ponieważ kryterium to nie jest aż tak istotne w przypadku portfela funduszy własnych denominowanego w euro, aktywa w tym portfelu mają zwykle dłuższe terminy zapadalności, a zatem wyższy – choć także ograniczony – poziom ryzyka stopy procentowej.

EBC jest także narażony na ryzyko niedopasowania między oprocentowaniem swoich aktywów a oprocentowaniem, jakie płaci od zobowiązań, co wpływa na wynik z tytułu odsetek. Ryzyko to nie jest bezpośrednio związane z konkretnym portfelem, lecz wynika z całej struktury bilansu EBC, w tym zwłaszcza z występowania niedopasowania terminów zapadalności i rentowności między aktywami a pasywami. Ryzykiem tym zarządza się przez stosowanie zasad alokacji aktywów, w tym zasad i procedur gwarantujących, że zakupy będą prowadzone po odpowiednich cenach, z uwzględnieniem potrzeb polityki pieniężnej. Dodatkowo ogranicza je istnienie w bilansie EBC pasywów nieoprocentowanych.

EBC monitoruje to ryzyko, prowadząc progностyczną analizę swojej rentowności. Analiza ta wskazuje, że w nadchodzących latach wynik EBC z tytułu odsetek nadal będzie dodatni, mimo że wskutek prowadzonych programów skupu w bilansie będzie wzrastał udział aktywów na potrzeby polityki pieniężnej o niskiej rentowności i długich terminach zapadalności.

3.1.3. Ryzyko płynnościowe

Z uwagi na znaczenie euro jako jednej z głównych walut rezerwowych i rolę EBC jako banku centralnego, a także na strukturę aktywów i pasywów, głównym źródłem narażenia EBC na ryzyko płynności są jego rezerwy walutowe, gdyż w razie potrzeby przeprowadzenia interwencji walutowej może być konieczne upłynnienie dużych kwot tych rezerw w krótkim terminie. Zarządzanie tym ryzykiem polega na stosowaniu takich zasad alokacji aktywów i takich limitów, aby wystarczająco duża część zasobów EBC była zainwestowana w aktywa, które można szybko upłynnić bez istotnej szkody dla ich ceny.

W 2016 roku ryzyko płynnościowe związane z portfelami EBC nadal było niskie.

3.2. Ryzyko operacyjne

Główne cele systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym w EBC obejmują: (a) przyczynianie się do wypełnienia misji i celów EBC oraz (b) ochronę jego reputacji i innych aktywów przed stratami, nadużyciami i szkodami.

Zgodnie z zasadami zarządzania ryzykiem operacyjnym każdy obszar funkcjonalny odpowiada za identyfikację i ocenę własnego ryzyka operacyjnego, reagowanie na nie, informowanie o nim oraz jego monitorowanie, a także za mechanizmy kontroli ryzyka. Obszary funkcjonalne wykonujące zadania przekrojowe stosują mechanizmy kontrolne na poziomie całego banku, przy czym strategię reagowania na ryzyko i procedury jego akceptacji powinny być zgodne z ogólnymi zasadami tolerancji na ryzyko obowiązującymi w EBC. Zasady postępowania w tym zakresie są powiązane

z matrycą, na której zestawia się wpływ ryzyka z prawdopodobieństwem jego wystąpienia (według kryteriów ilościowych i jakościowych).

Zasady te opracowuje sekcja zarządzania ryzykiem operacyjnym i ciągłością działania podlegająca Szefowi Służb, która zapewnia także pomoc metodologiczną w tym zakresie jednostkom będącym właścicielem ryzyka i odpowiedzialnym za mechanizmy jego kontroli. Składa ona ponadto Komitetowi ds. Ryzyka Operacyjnego i Zarządowi roczne i doraźne sprawozdania na temat ryzyk operacyjnych oraz wspiera organy decyzyjne w nadzorze zwierzchnim nad zarządzaniem tymi ryzykami i mechanizmami ich kontroli. Poza tym koordynuje program zapewnienia ciągłości działania oraz regularne testy i przeglądy odnośnych rozwiązań dotyczących działań EBC krytycznych z punktu widzenia czasu. Wreszcie – w (wyjątkowych) sytuacjach, które mogłyby przerodzić się w kryzys operacyjny, wspiera zespół zarządzania kryzysowego (wraz z jego jednostkami pomocniczymi) i odpowiednie obszary funkcjonalne.

4. Zasoby finansowe

Zasoby finansowe EBC są (a) inwestowane w aktywa przynoszące dochód lub (b) wykorzystywane bezpośrednio do pokrycia strat spowodowanych przez zmaterializowanie się ryzyk finansowych. Zasoby te obejmują: kapitał, rezerwę na ryzyko ogólne, różnice z wyceny i dochód netto za dany rok.

Kapitał

Na dzień 31 grudnia 2016 opłacony kapitał EBC wyniósł 7740 mln EUR. Szczegółowe informacje przedstawiono w sprawozdaniu finansowym w nocie do bilansu 15.1 „Kapitał”.

Rezerwa na ryzyka: kursowe, stopy procentowej, kredytowe i zmian ceny złota

Z uwagi na wysoki stopień narażenia na ryzyka finansowe wymienione w punkcie 3.1 EBC utrzymuje rezerwę na ryzyka: kursowe (walutowe), stopy procentowej, kredytowe i zmian ceny złota (surowcowe). Poziom tej rezerwy i zasadność jej dalszego utrzymywania weryfikuje się co roku z uwzględnieniem różnych czynników, w tym wielkości zasobu aktywów obciążonych ryzykiem, wyników przewidywanych na nadchodzący rok oraz oceny ryzyka. Sposób prowadzenia oceny ryzyka, opisany w punkcie 3.1, jest stosowany konsekwentnie w kolejnych okresach. Wysokość rezerwy na ryzyko łącznie z kwotą ogólnego funduszu rezerwowego EBC nie może przekroczyć wysokości kapitału opłaconego przez krajowe banki centralne ze strefy euro.

Na dzień 31 grudnia 2016 rezerwa na ryzyka kursowe, stopy procentowej, kredytowe i zmian ceny złota wyniosła 7620 mln EUR, co odpowiada wysokości kapitału EBC opłaconego w tej dacie przez krajowe banki centralne ze strefy euro.

Różnice z wyceny

Niezrealizowane zyski z tytułu złota, walut obcych i papierów wartościowych podlegające aktualizacji wyceny nie są wykazywane jako przychód w rachunku zysków i strat, lecz ujmowane bezpośrednio w bilansie EBC po stronie pasywów na koncie różnic z wyceny. Salda te mogą zostać wykorzystane do amortyzacji ewentualnych niekorzystnych zmian odpowiednich cen lub kursów walutowych, wzmacniają zatem odporność EBC na związane z tym ryzyka.

Na koniec grudnia 2016 łączna kwota różnic z wyceny z tytułu złota, walut obcych i papierów wartościowych wynosiła 28,8 mld EUR⁹ (2015: 25,0 mld EUR). Więcej informacji można znaleźć w opisie zasad rachunkowości i nocie do bilansu 14 „Różnice z wyceny”.

Dochód netto

Dochód netto osiągnięty w danym roku finansowym z tytułu aktywów i pasywów EBC może zostać wykorzystany do pokrycia potencjalnych strat poniesionych w tym samym roku w razie zmaterializowania się ryzyk finansowych. Pomaga zatem chronić kapitał własny EBC.

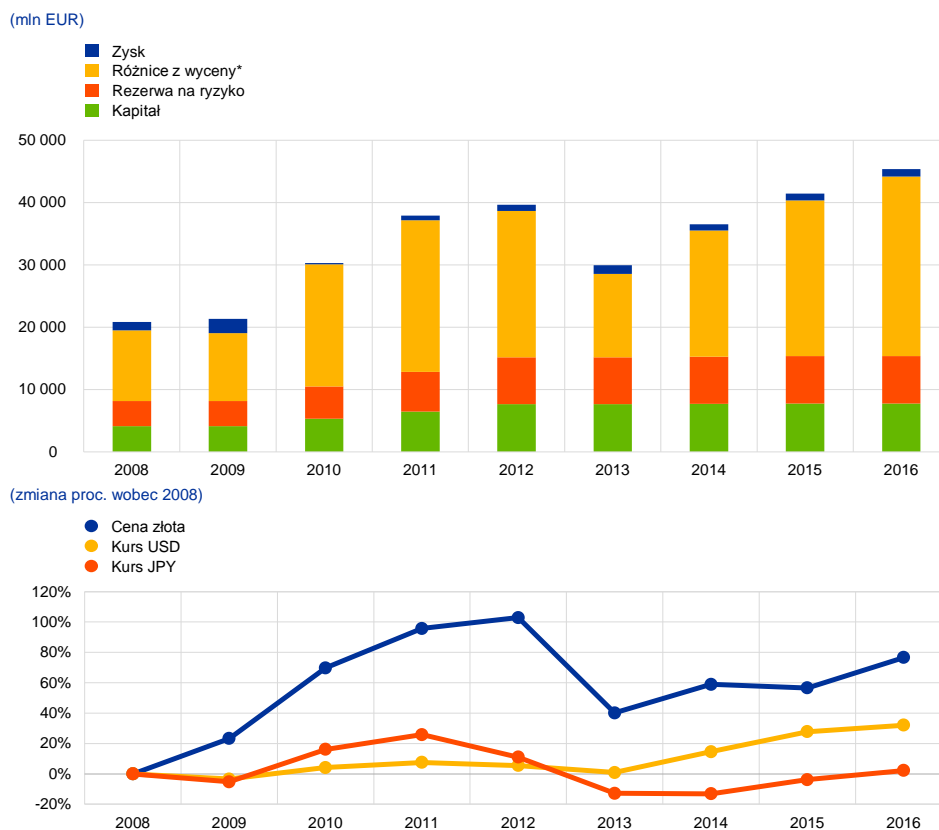
Zmiany w zasobach finansowych EBC

Na wykresie 1 przedstawiono, jak kształtowały się wyżej wymienione zasoby finansowe EBC oraz główne kursy walutowe i cena złota w latach 2008–2016. W okresie tym (a) wysokość opłaconego kapitału EBC wzrosła prawie dwukrotnie w wyniku decyzji Rady Prezesów z 2010 roku o podwyższeniu kapitału subskrybowanego, (b) wysokość rezerwy na ryzyko wzrosła do kwoty równej kapitałowi opłaconemu przez krajowe banki centralne ze strefy euro, (c) poziom różnic z wyceny wykazywał znaczną zmienność, przede wszystkim wskutek wahań kursów walutowych i ceny złota, zaś (d) zysk netto wahał się między 0,2 mld EUR a 2,3 mld EUR, co wynikało z różnych czynników, w tym zasilenia rezerwy EBC na ryzyko, kształtowania się stóp procentowych oraz zakupów papierów wartościowych na potrzeby polityki pieniężnej.

⁹ Pozycja „Różnice z wyceny” obejmuje ponadto ponowną wycenę świadczeń po okresie zatrudnienia.

Wykres 1

Zasoby finansowe EBC, główne kursy walutowe i cena złota¹⁰ w latach 2008–2016

Źródło: EBC.

* Łączna kwota różnic z wyceny złota, walut obcych i papierów wartościowych

5. Wpływ głównych działań EBC na sprawozdanie finansowe

Poniższa tabela przedstawia główne operacje i funkcje realizowane przez EBC w ramach jego mandatu oraz ich wpływ na sprawozdanie finansowe. Pełna skala operacji polityki pieniężnej Eurosystemu jest odzwierciedlona w sprawozdaniu finansowym EBC oraz w sprawozdaniach krajowych banków centralnych ze strefy euro, zgodnie z zasadą zdecentralizowanej realizacji polityki pieniężnej w Eurosystemie.

¹⁰ Zmiany głównych kursów walutowych i ceny złota przedstawiono jako zmianę procentową w stosunku do poziomów na koniec 2008 roku.

Operacja lub funkcja	Wpływ na sprawozdanie finansowe EBC
Operacje polityki pieniężnej	Operacje polityki pieniężnej prowadzone z użyciem standardowego zestawu instrumentów (tj. operacji otwartego rynku, operacji kredytowo-depozytowych i rezerwy obowiązkowej wymaganej od instytucji kredytowych) są realizowane w trybie zdecentralizowanym przez krajowe banki centralne należące do Eurosystemu. W związku z tym nie są odzwierciedlone w bilansie EBC.
Papiery wartościowe utrzymywane na potrzeby polityki pieniężnej (CBPP1, CBPP2 i CBPP3 oraz SMP, ABSPP i PSPP) ¹¹	Papiery zakupione na potrzeby polityki pieniężnej są wykazywane w bilansie w pozycji „Papiery wartościowe na potrzeby polityki pieniężnej”. Wycenia się je według zamortyzowanego kosztu i co najmniej raz w roku poddaje testowi na utratę wartości. Naliczone odsetki kuponowe oraz amortyzację premii/odpis dyskonta ujmuje się w rachunku zysków i strat ¹² .
Działalność inwestycyjna (zarządzanie rezerwami dewizowymi i funduszami własnymi)	Rezerwy dewizowe EBC są wykazywane w bilansie ¹³ lub ujmowane pozabilansowo do dnia rozliczenia. Portfel funduszy własnych EBC jest wykazywany w bilansie, głównie w pozycji „Inne aktywa finansowe”. Wynik z tytułu odsetek, w tym naliczone odsetki kuponowe oraz amortyzację premii/odpis dyskonta, ujmuje się w rachunku zysków i strat ¹⁴ . Niezrealizowane straty cenowe i kursowe ponad wysokość ujętych wcześniej niezrealizowanych zysków na tych samych pozycjach, a także zrealizowane zyski i straty z tytułu sprzedaży papierów wartościowych, również są wykazywane w rachunku zysków i strat ¹⁵ , natomiast niezrealizowane zyski są ujmowane w bilansie w pozycji „Różnice z wyceny”.
Operacje zasilające w płynność w walutach obcych	EBC pośredniczy między bankami centralnymi spoza strefy euro a krajowymi bankami centralnymi z Eurosystemu, zawierając transakcje swap mające zapewnić kontrahentom Eurosystemu krótkoterminowe finansowanie w walucie obcej. Operacje te są wykazywane w bilansie w pozycjach „Zobowiązania wobec nierezydentów strefy euro w euro” i „Pozostałe należności/zobowiązania w ramach Eurosystemu (netto)”; nie mają one wpływu na rachunek zysków i strat EBC.
Systemy płatności (TARGET2)	Salda w ramach Eurosystemu pomiędzy krajowymi bankami centralnymi ze strefy euro a EBC wynikające z TARGET2 przedstawia się w bilansie EBC w ujęciu netto jako jedno saldo, po stronie aktywów lub pasywów. Odsetki od tych sald ujmuje się w rachunku zysków i strat w pozycjach „Pozostałe przychody z tytułu odsetek” i „Pozostałe koszty z tytułu odsetek”.
Obieg banknotów	Na EBC przypada 8% całkowitej wartości banknotów euro w obiegu. Udział ten jest zabezpieczony na należnościach od krajowych banków centralnych, oprocentowanych według stopy podstawowych operacji refinansujących. Odsetki te wykazuje się w rachunku zysków i strat w pozycji „Przychody z tytułu odsetek związane z przydziałem banknotów euro w ramach Eurosystemu”. Koszty międzynarodowego transportu banknotów euro z drukarni do krajowych banków centralnych (dostawy nowych banknotów) oraz między krajowymi bankami centralnymi (wyrównywanie niedoborów za pomocą zapasów) pokrywa centralnie EBC. Są one wykazywane w rachunku zysków i strat w pozycji „Usługi produkcji banknotów”.
Nadzór bankowy	Roczne koszty ponoszone przez EBC w związku z zadaniami nadzorczymi są pokrywane z rocznych opłat nadzorczych pobieranych od nadzorowanych banków. Opłaty te są wykazywane w rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik z tytułu opłat i prowizji”.

¹¹ EBC nie dokonuje zakupów w ramach programu CSPP.

¹² Są one wykazywane w ujęciu netto w pozycji „Pozostałe przychody z tytułu odsetek” lub pozycji „Pozostałe koszty z tytułu odsetek”, zależnie od tego, czy kwota netto jest dodatnia czy ujemna.

¹³ Głównie w pozycjach „Złoto i należności w złocie”, „Należności od nierezydentów strefy euro w walutach obcych”, „Należności od rezydentów strefy euro w walutach obcych” oraz „Zobowiązania wobec nierezydentów strefy euro w walutach obcych”.

¹⁴ Przychody związane z rezerwami walutowymi EBC są wykazywane w pozycji „Przychody z tytułu odsetek od dewizowych aktywów rezerwowych”, natomiast przychody i koszty odsetkowe dotyczące funduszy własnych – w pozycjach „Pozostałe przychody z tytułu odsetek” i „Pozostałe koszty z tytułu odsetek”.

¹⁵ Głównie w pozycjach „Odpisy aktualizujące wartość aktywów i pozycji finansowych” i „Zrealizowane zyski/straty z tytułu operacji finansowych”.

6. Wynik finansowy za rok 2016

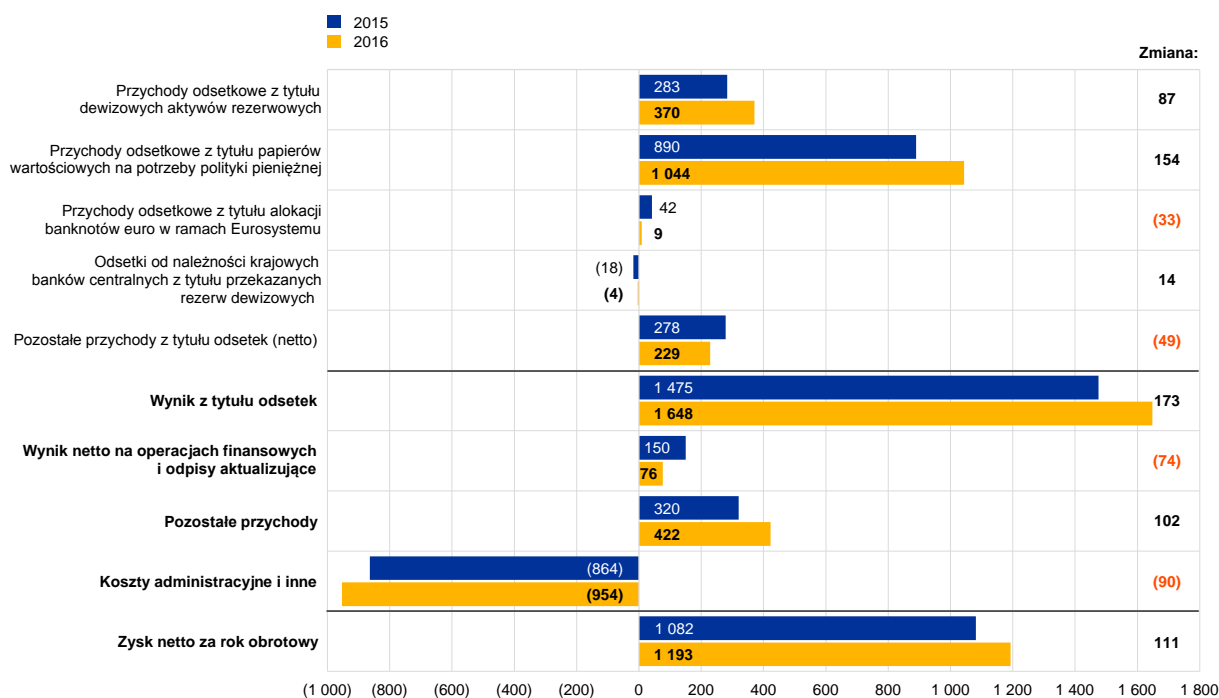
Zysk netto EBC za rok 2016 wyniósł 1193 mln EUR (2015: 1082 mln EUR).

Na wykresie 2 przedstawiono pozycje rachunku zysków i strat EBC za rok 2016 w porównaniu z 2015.

Wykres 2

Pozycje rachunku zysków i strat EBC za lata 2016 i 2015

(mln EUR)

Źródło: EBC.

Najważniejsze kwestie

- Wynik z tytułu odsetek od dewizowych aktywów rezerwowych wzrósł o 87 mln EUR, głównie wskutek wzrostu przychodów odsetkowych od papierów denominowanych w dolarach amerykańskich.
- Przychody odsetkowe z tytułu papierów wartościowych zakupionych na potrzeby polityki pieniężnej wzrosły z 890 mln EUR w roku 2015 do 1044 mln EUR w 2016. Obniżenie się przychodów wskutek upływu terminu zapadalności papierów wartościowych nabytych w ramach programu SMP i pierwszych dwóch programów CBPP zostało z nadwyżką skompensowane przez przychody z tytułu programu skupu aktywów (APP)¹⁶.

¹⁶ Program APP obejmuje programy: CBPP3, ABSPP, PSPP i program skupu aktywów sektora przedsiębiorstw (CSPP). EBC nie dokonuje zakupów w ramach programu CSPP. Więcej informacji o programie APP można znaleźć na [stronie internetowej EBC](#).

- Przychody odsetkowe z tytułu udziału EBC w łącznej wartości banknotów euro w obiegu oraz koszty odsetkowe wobec krajowych banków centralnych z tytułu przekazanych przez nie rezerw dewizowych obniżyły się o – odpowiednio – 33 mln EUR i 14 mln EUR w wyniku niższej średniej stopy procentowej podstawowych operacji refinansujących w 2016 roku.
- Zmalały też pozostałe przychody z tytułu odsetek netto, głównie z powodu spadku przychodów odsetkowych z tytułu portfela funduszy własnych w następstwie ogólnie niższych rentowności w strefie euro.
- Wynik netto na operacjach finansowych i odpisy aktualizujące wartość aktywów finansowych obniżyły się o 74 mln EUR, głównie wskutek wzrostu odpisów na koniec roku spowodowanego przez ogólny spadek cen rynkowych papierów wartościowych z portfela dolarowego.
- Łączne koszty administracyjne EBC, w tym amortyzacja, wyniosły 954 mln EUR, wobec 864 mln EUR w roku 2015. Wzrost ten wynikał z wyższych kosztów poniesionych w związku z Jednolitym Mechanizmem Nadzorczym (SSM). Całość kosztów związanych z SSM pokrywają opłaty pobierane od nadzorowanych podmiotów. W rezultacie pozostałe przychody wzrosły do 422 mln EUR (2015: 320 mln EUR).

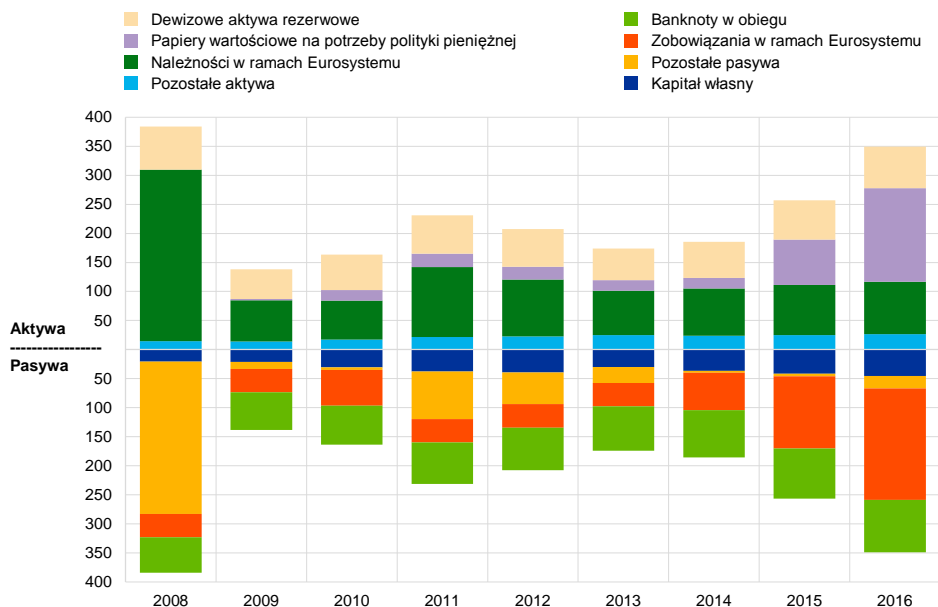
7. Sprawozdania finansowe EBC w długim okresie

Wykresy 3 i 4 przedstawiają, jak zmieniały się łączna wartość i pozycje składowe bilansu i rachunku zysków i strat EBC w latach 2008–2016.

Wykres 3

Zmiany bilansu EBC w latach 2008–2016¹⁷

(mld EUR)

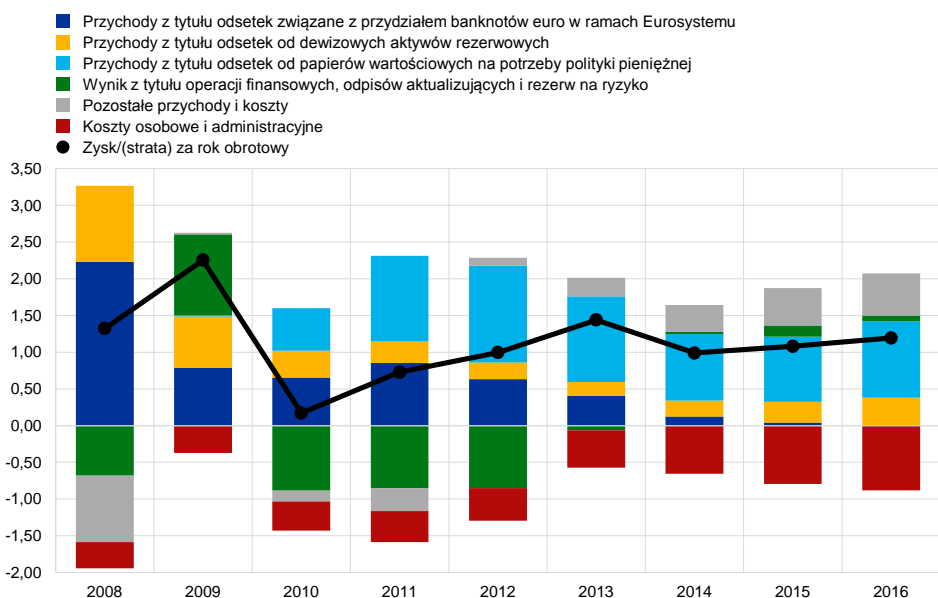

Źródło: EBC.

Wykres 4

Zmiany rachunku zysków i strat EBC w latach 2008–2016

(mld EUR)

Źródło: EBC.

Zmniejszenie się sumy bilansowej EBC w latach 2008–2016 wynikało głównie z poprawy warunków finansowania w dolarach amerykańskich dla kontrahentów

¹⁷ Wykres przedstawia wartości na koniec roku.

Eurosystemu i związanego z tym stopniowego ograniczania oferowanych przez Eurosystem operacji zasilających w płynność w dolarach. Doprowadziło to do obniżenia się należności w ramach Eurosystemu i innych zobowiązań EBC. W czwartym kwartale 2014 bilans EBC zaczął rosnąć w wyniku nabywania obligacji zabezpieczonych i papierów wartościowych zabezpieczonych aktywami w ramach programów CBPP3 i ABSPP. W latach 2015 i 2016 suma bilansowa nadal rosła wskutek zakupów papierów wartościowych wyemitowanych przez instytucje rządowe szczebla centralnego i regionalnego, instytucje samorządowe oraz wyznaczone agencje ze strefy euro w ramach programu PSPP. Papiery zakupione w ramach wszystkich tych programów były rozliczane poprzez konta w systemie TARGET2, w związku z czym nastąpił odpowiedni wzrost zobowiązań w ramach Eurosystemu.

Na kształtowanie się zysku netto EBC w omawianym okresie wpływały następujące czynniki:

- Obniżyła się stopa procentowa podstawowych operacji refinansujących, przez co znacznie zmalały dochody EBC z renty menniczej. Średnia stopa za rok 2016 wyniosła 0,01%, wobec 4% w 2008. W efekcie przychody odsetkowe z tytułu banknotów w obiegu spadły z 2,2 mld EUR w roku 2008 do 0,01 mld EUR w 2016.
- Powiększono ogólną rezerwę na ryzyka: kursowe, stopy procentowej, kredytowe i zmian ceny złota, zwłaszcza w latach 2010–2012. W tym okresie przeniesiono do niej w sumie 3,5 mld EUR, więc o tyle samo zmniejszył się zysk wykazany w rachunku zysków i strat.
- Stopniowo malały przychody z tytułu odsetek od dewizowych aktywów rezerwowych – z 1,0 mld EUR w roku 2008 do 0,2 mld EUR w 2013, głównie z powodu spadku rentowności dolara amerykańskiego i wynikającego stąd obniżenia się przychodów odsetkowych z tytułu portfela dolarowego. W ciągu ostatnich trzech lat występował jednak trend przeciwny i w 2016 roku przychody te wyniosły 0,4 mld EUR.
- Od 2010 roku przeciętnie 57% łącznych przychodów odsetkowych netto EBC generowały papiery wartościowe nabyte w ramach programów prowadzonych na potrzeby polityki pieniężnej.
- Utworzenie SSM w roku 2014 przyczyniło się do znacznego wzrostu liczby pracowników i kosztów administracyjnych. Jednak całość kosztów związanych z SSM pokrywają opłaty pobierane od nadzorowanych podmiotów.

Sprawozdanie finansowe EBC

Bilans na dzień 31 grudnia 2016

AKTYWA	Nr noty	2016 EUR	2015 EUR
Złoto i należności w złocie	1	17 820 761 460	15 794 976 324
Należności od nierezydentów strefy euro w walutach obcych	2		
Należności od MFW	2.1	716 225 836	714 825 534
Środki na rachunkach w bankach, inwestycje w papiery wartościowe, kredyty zagraniczne i inne aktywa zagraniczne	2.2	50 420 927 403	49 030 207 257
		51 137 153 239	49 745 032 791
Należności od rezydentów strefy euro w walutach obcych	2.2	2 472 936 063	1 862 714 832
Pozostałe należności od instytucji kredytowych strefy euro w euro	3	98 603 066	52 711 983
Papiery wartościowe rezydentów strefy euro w euro	4		
Papiery wartościowe na potrzeby polityki pieniężnej	4.1	160 815 274 667	77 808 651 858
Należności w ramach Eurosystemu	5		
Należności z tytułu przydziału banknotów euro w ramach Eurosystemu	5.1	90 097 085 330	86 674 472 505
Pozostałe aktywa	6		
Środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne	6.1	1 239 325 587	1 263 646 830
Inne aktywa finansowe	6.2	20 618 929 223	20 423 917 583
Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych	6.3	839 030 321	518 960 866
Rozliczenia międzyokresowe	6.4	2 045 522 937	1 320 068 350
Pozycje różne	6.5	1 799 777 235	1 180 224 603
		26 542 585 303	24 706 818 232
Aktywa razem		348 984 399 128	256 645 378 525

PASYWA	Nr noty	2016 EUR	2015 EUR
Banknoty w obiegu	7	90 097 085 330	86 674 472 505
Pozostałe zobowiązania wobec instytucji kredytowych ze strefy euro w euro	8	1 851 610 500	0
Zobowiązania wobec innych rezydentów strefy euro w euro	9		
Pozostałe zobowiązania	9.1	1 060 000 000	1 026 000 000
Zobowiązania wobec nierezydentów strefy euro w euro	10	16 730 644 177	2 330 804 192
Zobowiązania w ramach Eurosystemu	11		
Zobowiązania stanowiące równowartość przekazanych rezerw dewizowych	11.1	40 792 608 418	40 792 608 418
Pozostałe zobowiązania w ramach Eurosystemu (netto)	11.2	151 201 250 612	83 083 520 309
		191 993 859 030	123 876 128 727
Pozostałe pasywa	12		
Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych	12.1	660 781 618	392 788 148
Rozliczenia międzyokresowe	12.2	69 045 958	95 543 989
Pozycje różne	12.3	1 255 559 836	891 555 907
		1 985 387 412	1 379 888 044
Rezerwy celowe	13	7 706 359 686	7 703 394 185
Różnice z wyceny	14	28 626 267 808	24 832 823 174
Kapitał i rezerwy kapitałowe	15		
Kapitał	15.1	7 740 076 935	7 740 076 935
Zysk za rok bieżący		1 193 108 250	1 081 790 763
Pasywa razem		348 984 399 128	256 645 378 525

Rachunek zysków i strat za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2016

	Nr noty	2016 EUR	2015 EUR
Przychody z tytułu odsetek od dewizowych aktywów rezerwowych	22.1	370 441 770	283 205 941
Przychody z tytułu odsetek związane z przydziałem banknotów euro w ramach Eurosystemu	22.2	8 920 896	41 991 105
Pozostałe przychody z tytułu odsetek	22.4	1 604 648 023	1 732 919 191
<i>Przychody z tytułu odsetek</i>		<i>1 984 010 689</i>	<i>2 058 116 237</i>
Odsetki od należności krajowych banków centralnych z tytułu przekazanych rezerw dewizowych	22.3	(3 611 845)	(17 576 514)
Pozostałe koszty z tytułu odsetek	22.4	(332 020 205)	(565 387 082)
<i>Koszty z tytułu odsetek</i>		<i>(335 632 050)</i>	<i>(582 963 596)</i>
Wynik z tytułu odsetek	22	1 648 378 639	1 475 152 641
Zrealizowane zyski/straty z tytułu operacji finansowych	23	224 541 742	214 433 730
Odpisy aktualizujące wartość aktywów i pozycji finansowych	24	(148 172 010)	(64 053 217)
Zmiana stanu rezerw na ryzyka: kursowe, stopy procentowej, kredytowe i zmian ceny złota		0	0
Wynik z tytułu operacji finansowych, odpisów aktualizujących i rezerw na ryzyko		76 369 732	150 380 513
Wynik z tytułu opłat i prowizji	25	371 322 769	268 332 261
Przychody z tytułu akcji i udziałów	26	869 976	908 109
Pozostałe przychody	27	50 000 263	51 023 378
Przychody netto ogółem		2 146 941 379	1 945 796 902
Koszty osobowe	28	(466 540 231)	(440 844 142)
Koszty administracyjne	29	(414 207 622)	(351 014 617)
Amortyzacja środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych		(64 769 605)	(64 017 361)
Usługi produkcji banknotów	30	(8 315 671)	(8 130 019)
Zysk za rok bieżący		1 193 108 250	1 081 790 763

Frankfurt nad Menem, 7 lutego 2017

Europejski Bank Centralny

Mario Draghi
Prezes

Zasady (polityka) rachunkowości¹⁸

Format i prezentacja sprawozdania finansowego

Sprawozdanie finansowe EBC sporządzono zgodnie z niżej opisanymi zasadami (polityką) rachunkowości¹⁹, które zdaniem Rady Prezesów EBC zapewniają właściwą prezentację sprawozdania, a jednocześnie odzwierciedlają charakter działalności banku centralnego.

Podstawowe zasady rachunkowości

Zastosowano następujące podstawowe zasady rachunkowości: zasadę rzeczywistości gospodarczej i przejrzystości, ostrożności, ujęcia zdarzeń następujących po dniu bilansowym, istotności, kontynuacji działania, memoriału, spójności i porównywalności.

Ujmowanie aktywów i zobowiązań

Aktywa i zobowiązania ujmuje się w bilansie, gdy uprawdopodobni się otrzymanie lub przekazanie przez EBC przyszłych korzyści ekonomicznych z ich tytułu, zasadniczo wszystkie związane z nimi ryzyka i korzyści zostały przeniesione na EBC, a koszt wytworzenia lub wartość aktywów bądź wysokość zobowiązań można wiarygodnie ustalić.

Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, zmodyfikowaną w celu uwzględnienia rynkowej wyceny rynkowych papierów wartościowych (oprócz przeznaczonych na potrzeby polityki pieniężnej), złota oraz wszystkich pozostałych aktywów i zobowiązań – zarówno bilansowych, jak i pozabilansowych – w walutach obcych.

Transakcje dotyczące aktywów i zobowiązań finansowych są ujęte w sprawozdaniu według daty rozliczenia.

Transakcje na instrumentach finansowych w walutach obcych, z wyjątkiem transakcji spot na papierach wartościowych, wykazuje się pozabilansowo na dzień transakcji.

¹⁸ Szczegółowe zasady rachunkowości EBC zostały określone w decyzji Europejskiego Banku Centralnego (UE) 2016/2247 z dnia 3 listopada 2016 r. w sprawie rocznego sprawozdania finansowego EBC (EBC/2016/35), Dz.U. L 347 z 20.12.2016, s. 1.

¹⁹ Zasady te, rewidowane i regularnie aktualizowane odpowiednio do potrzeb, są zgodne z przepisem art. 26 ust. 4 Statutu ESBC, zawierającym wymóg stosowania ujednoczonego podejścia do zasad rachunkowości i sprawozdawczości finansowej w zakresie operacji Eurosystemu.

W dacie rozliczenia zapisy pozabilansowe są odwracane, a transakcje ujmowane w bilansie. Zakup i sprzedaż walut obcych wpływają na pozycję walutową netto na dzień transakcji; zrealizowane zyski i straty ze sprzedaży również oblicza się na datę transakcji. Narosłe odsetki, premie i dyskonto dotyczące instrumentów finansowych w walutach obcych są obliczane i ujmowane codziennie, oraz codziennie uwzględniane w pozycji walutowej.

Złoto oraz aktywa i pasywa w walutach obcych

Aktywa i pasywa w walutach obcych przelicza się na euro po kursie obowiązującym na dzień bilansowy. Przychody i koszty przelicza się według kursu obowiązującego na dzień ujęcia. Aktualizację wyceny aktywów i pasywów w walutach obcych, zarówno bilansowych, jak i pozabilansowych, przeprowadza się dla każdej waluty oddzielnie.

Aktualizację wyceny aktywów i pasywów w walutach obcych według cen rynkowych przeprowadza się odrębnie od aktualizacji według kursów walutowych.

Złoto wycenia się po cenie rynkowej obowiązującej na dzień bilansowy. Nie stosuje się rozróżnienia pomiędzy różnicami z wyceny cenowej i kursowej złota.

Przeprowadza się tylko jedną wycenę na podstawie ceny uncji złota wyrażonej w euro, która dla roku zakończony 31 grudnia 2016 została wyprowadzona z kursu euro do dolara amerykańskiego na dzień 30 grudnia 2016.

Specjalne prawa ciągnięcia (SDR) są zdefiniowane jako koszyk walut. Na potrzeby wyceny zasobów SDR w posiadaniu EBC ich wartość obliczono jako ważoną sumę kursów pięciu głównych walut (dolara amerykańskiego, euro, jena, funta szterlinga i yuana renminbi) w przeliczeniu na euro na dzień 30 grudnia 2016.

Papiery wartościowe

Papiery wartościowe na potrzeby polityki pieniężnej

Papiery wartościowe utrzymywane na potrzeby polityki pieniężnej są wyceniane według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem utraty wartości.

Pozostałe papiery wartościowe

Rynkowe papiery wartościowe (oprócz przeznaczonych na potrzeby polityki pieniężnej) i równorzędne aktywa wycenia się pojedynczo: albo po średnich cenach rynkowych, albo według odpowiedniej krzywej dochodowości na dzień bilansowy. Na potrzeby wyceny nie wydziela się opcji wbudowanych w papiery wartościowe. W roku obrotowym zakończonym 31 grudnia 2016 zastosowano średnie ceny rynkowe z 30 grudnia 2016. Niepłynne akcje oraz pozostałe instrumenty udziałowe

utrzymywane jako stała inwestycja wycenia się po koszcie z uwzględnieniem utraty wartości.

Ustalanie wyniku finansowego

Przychody i koszty ujmuje się w okresie, w którym zostały osiągnięte lub poniesione²⁰. Zrealizowane zyski i straty ze sprzedaży walut obcych, złota i papierów wartościowych ujmuje się w rachunku zysków i strat, a oblicza według średniego kosztu tych aktywów.

Niezrealizowane zyski nie są ujmowane jako przychody, lecz przenoszone bezpośrednio na konto różnic z wyceny.

Niezrealizowane straty wykazuje się w rachunku zysków i strat, jeżeli na koniec roku ich kwota przekracza wcześniejsze zyski z wyceny ujęte na odpowiednim koncie różnic z wyceny. Niezrealizowane straty z tytułu określonego papieru wartościowego, waluty lub złota nie podlegają kompensacie z niezrealizowanymi zyskami z tytułu innych papierów wartościowych, walut lub złota. W wypadku gdy niezrealizowana strata na takiej pozycji jest wykazywana w rachunku zysków i strat, średni koszt tej pozycji zostaje obniżony do wysokości kursu lub ceny rynkowej na koniec roku. Niezrealizowane straty z tytułu swapów procentowych ujęte w rachunku zysków i strat na koniec roku podlegają rozliczeniu w kolejnych latach.

Straty z tytułu utraty wartości wykazuje się w rachunku zysków i strat i nie odwraca się ich w kolejnych latach, chyba że utrata wartości się zmniejszyła, a zmniejszenie to można powiązać z konkretnym zdarzeniem, które nastąpiło po początkowym ujęciu utraty wartości.

Premię i dyskonto z tytułu papierów wartościowych amortyzuje się do upływu terminu umownego.

Transakcje odwracalne

Transakcje odwracalne to operacje, w których EBC kupuje lub sprzedaje aktywa na podstawie umów z przyrzeczeniem odkupu bądź przeprowadza zabezpieczone operacje kredytowe.

Umowa z udzielonym przyrzeczeniem odkupu (repo) polega na sprzedaży papierów wartościowych za gotówkę z jednoczesnym zobowiązaniem się do odkupu tych papierów od kontrahenta w określonym terminie i po uzgodnionej cenie. Umowy repo wykazuje się w pasywach bilansu jako zabezpieczone depozyty. Papiery wartościowe sprzedane w ramach umów repo pozostają w bilansie EBC.

²⁰ W odniesieniu do rozliczeń międzyokresowych i rezerw celowych z tytułu kosztów administracyjnych stosuje się minimalny próg 100 000 EUR.

Umowa z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu (reverse repo) polega na kupnie papierów wartościowych za gotówkę z jednoczesnym zobowiązaniem się do ich odsprzedaży kontrahentowi w określonym terminie i po uzgodnionej cenie. Umowy reverse repo wykazuje się w aktywach bilansu jako zabezpieczone pożyczki, ale nie uwzględnia się ich w zasobach papierów wartościowych EBC.

Transakcje odwracalne (w tym pożyczki papierów wartościowych) przeprowadzone w ramach programu prowadzonego przez wyspecjalizowany podmiot ujmuje się w bilansie jedynie wówczas, gdy złożono zabezpieczenie w gotówce, która nie została następnie zainwestowana.

Instrumenty pozabilansowe

Przy obliczaniu zysków i strat z tytułu różnic kursowych w pozycji walutowej netto uwzględnia się instrumenty walutowe, tj. walutowe transakcje forward, terminowe części swapów walutowych i inne instrumenty polegające na wymianie jednej waluty na inną w przyszłym terminie.

Aktualizację wyceny instrumentów na stopy procentowe przeprowadza się dla każdego instrumentu oddzielnie. Dzielne zmiany wysokości zmiennego depozytu, który zabezpiecza otwarte kontrakty futures na stopy procentowe, oraz swapy procentowe rozliczane za pośrednictwem partnera centralnego ujmuje się w rachunku zysków i strat. Transakcje forward na papierach wartościowych i swapy procentowe nierozliczane przez partnera centralnego wycenia się według ogólnie przyjętych metod wyceny na podstawie dostępnych cen i stóp rynkowych oraz współczynników dyskonta za okres od dnia rozliczenia do dnia wyceny.

Zdarzenia po dniu bilansowym

Wartości aktywów i zobowiązań koryguje się o zdarzenia zaistniałe między dniem bilansowym a dniem, w którym Zarząd zezwala na przekazanie rocznego sprawozdania finansowego EBC Radzie Prezesów do zatwierdzenia, jeżeli zdarzenia te mają istotny wpływ na stan aktywów lub pasywów na dzień bilansowy.

Ważne zdarzenia po dniu bilansowym, które nie wpływają na stan aktywów i pasywów na dzień bilansowy, ujawnia się w notach do sprawozdania finansowego.

Salda w ramach ESBC / salda w ramach Eurosystemu

Salda w ramach ESBC wynikają przede wszystkim z płatności transgranicznych w obrębie UE rozliczanych w euro w pieniądzu banku centralnego. Transakcje te są w większości inicjowane przez podmioty prywatne (tj. instytucje kredytowe, przedsiębiorstwa i osoby fizyczne). Rozliczane są w systemie TARGET2 (system transeuropejskiego zautomatyzowanego błyskawicznego rozrachunku brutto w czasie rzeczywistym) i powodują powstanie sald wzajemnych rozliczeń na

rachunkach banków centralnych UE w tym systemie. Salda te są codziennie kompensowane, a następnie przenoszone na EBC, aby każdy krajowy bank centralny miał tylko jedno saldo wzajemnych rozliczeń – wobec EBC. Saldo to w księgach EBC reprezentuje należność lub zobowiązanie netto poszczególnych krajowych banków centralnych wobec reszty ESBC. Salda w ramach Eurosystemu między krajowymi bankami centralnymi ze strefy euro a EBC wynikające z TARGET2, podobnie jak inne salda w ramach Eurosystemu denominowane w euro (np. tymczasowy podział zysku między krajowe banki centralne), przedstawia się w bilansie EBC w ujęciu netto jako jedno saldo, po stronie aktywów lub pasywów, i wykazuje w pozycji „Pozostałe należności w ramach Eurosystemu (netto)” lub „Pozostałe zobowiązania w ramach Eurosystemu (netto)”. Salda w ramach ESBC pomiędzy krajowymi bankami centralnymi spoza strefy euro a EBC wynikające z uczestnictwa w systemie TARGET2²¹ wykazuje się w pozycji „Zobowiązania wobec nierezydentów strefy euro w euro”.

Salda w ramach Eurosystemu wynikające z przydziału banknotów euro w Eurosystemie wykazuje się w ujęciu netto jako jedno saldo aktywów w pozycji „Należności z tytułu przydziału banknotów euro w ramach Eurosystemu” (zob. punkt „Banknoty w obiegu” w opisie zasad rachunkowości).

Salda w ramach Eurosystemu wynikające z przekazania do EBC dewizowych aktywów rezerwowych przez krajowe banki centralne przystępujące do Eurosystemu są denominowane w euro i wykazywane w pozycji „Zobowiązania stanowiące równowartość przekazanych rezerw dewizowych”.

Ujęcie księgowe aktywów trwałych

Aktywa trwałe, w tym wartości niematerialne i prawne, ale z wyłączeniem gruntów i dzieł sztuki, wycenia się według kosztu pomniejszonego o amortyzację. Grunty i dzieła sztuki wycenia się według kosztu. Na potrzeby amortyzacji głównej siedziby EBC koszty przypisuje się do właściwych pozycji składowych aktywów, które będą amortyzowane przez przewidywany okres ich użytkowania. Amortyzację nalicza się metodą liniową za przewidywany okres użytkowania składnika aktywów, począwszy od następnego kwartału po przekazaniu go do użytkowania. Do głównych kategorii aktywów stosuje się następujące okresy użytkowania:

Budynki	20, 25 lub 50 lat
Instalacje techniczne	10 lub 15 lat
Urządzenia techniczne	4, 10 lub 15 lat
Komputery, związane z nimi oprogramowanie i sprzęt oraz pojazdy mechaniczne	4 lata
Meble	10 lat

²¹ Na dzień 31 grudnia 2016 w systemie TARGET2 uczestniczyły następujące banki centralne: Българска народна банка (Narodowy Bank Bułgarski), Danmarks Nationalbank, Hrvatska narodna banka, Narodowy Bank Polski i Banca Națională a României.

Okres amortyzacji kapitalizowanych nakładów remontowych dotyczących obecnie wynajmowanych obiektów koryguje się w celu uwzględnienia zdarzeń mających wpływ na przewidywany okres użytkowania danego składnika aktywów.

Aktywa trwałe o koszcie początkowym poniżej 10 000 EUR są odpisywane w koszty w roku nabycia.

Aktywa trwałe, które spełniają kryteria kapitalizacji, ale są jeszcze w trakcie budowy lub opracowania, ujmuje się w pozycji „Środki trwałe w budowie”. Po przekazaniu tych aktywów do użytkowania związane z nimi koszty zostają przeksięgowane do odpowiednich pozycji aktywów trwałych.

Programy emerytalne EBC, inne świadczenia po okresie zatrudnienia i pozostałe świadczenia długoterminowe

EBC prowadzi dla swoich pracowników, członków Zarządu i zatrudnianych przez siebie członków Rady ds. Nadzoru programy określonych świadczeń.

Program emerytalny dla pracowników jest finansowany z aktywów ulokowanych w długoterminowym funduszu świadczeń pracowniczych. Obowiązkowe składki odprowadzane przez EBC i pracowników wynoszą odpowiednio 20,7% i 7,4% podstawy wynagrodzenia i są uwzględniane w filarze o określonych świadczeniach. W celu uzyskania dodatkowych świadczeń pracownicy mogą odprowadzać dobrowolnie dodatkowe składki w ramach filaru o określonej składce²². Wielkość dodatkowych świadczeń zależy od kwoty dobrowolnych składek oraz uzyskanego z nich zwrotu.

W odniesieniu do świadczeń po okresie zatrudnienia i pozostałych świadczeń długoterminowych na rzecz członków Zarządu i zatrudnianych przez EBC członków Rady ds. Nadzoru stosuje się rozwiązanie bez wydzielonej puli aktywów. W przypadku pracowników rozwiązanie bez wydzielonej puli aktywów stosuje się do świadczeń po okresie zatrudnienia innych niż emerytalne i pozostałych świadczeń długoterminowych.

Zobowiązanie netto z tytułu określonych świadczeń

Zobowiązanie z tytułu programu określonych świadczeń wykazane w bilansie w pozycji „Pozostałe pasywa” to wartość bieżąca zobowiązania z tytułu określonych świadczeń na dzień bilansowy pomniejszona o wartość godziwą aktywów programu, z których finansowane jest to zobowiązanie.

Wysokość zobowiązania z tytułu określonych świadczeń jest obliczana co roku przez niezależnego aktuarium metodą prognozowanych uprawnień jednostkowych.

²² Zgromadzone przez pracownika środki z dobrowolnych składek mogą zostać przez niego wykorzystane w momencie przejścia na emeryturę do nabycia dodatkowej emerytury. Od tego momentu emerytura ta będzie włączona do zobowiązania z tytułu określonych świadczeń.

Wartość bieżącą tego zobowiązania oblicza się przez zdyskontowanie szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych stopą określoną na podstawie rynkowej rentowności – na dzień bilansowy – obligacji korporacyjnych w euro o wysokiej jakości, których termin wykupu jest zbliżony do terminu realizacji odnośnego zobowiązania emerytalnego.

Zyski i straty aktuarialne mogą powstać w wyniku późniejszych korekt, gdy faktyczne wyniki różnią się od założeń aktuarialnych – lub wskutek zmian tych założeń.

Koszty netto z tytułu określonych świadczeń

Koszty netto z tytułu określonych świadczeń dzieli się na składniki wykazywane w rachunku zysków i strat oraz ponowną wycenę świadczeń po okresie zatrudnienia ujmowaną w bilansie w pozycji „Różnice z wyceny”.

Kwota netto obciążająca rachunek zysków i strat obejmuje:

- (a) koszty bieżącego zatrudnienia dotyczące określonych świadczeń naliczonych za rok obrotowy;
- (b) odsetki netto według stopy dyskontowej od zobowiązania netto z tytułu określonych świadczeń;
- (c) ponowną wycenę dotyczącą pozostałych świadczeń długoterminowych, ujętą w całości.

Kwota netto ujęta w pozycji „Różnice z wyceny” obejmuje następujące pozycje:

- (a) zyski i straty aktuarialne dotyczące zobowiązania z tytułu określonych świadczeń;
- (b) faktyczny zwrot z aktywów programu, z wyłączeniem kwot uwzględnionych w odsetkach netto od zobowiązania netto z tytułu określonych świadczeń;
- (c) wszelkie zmiany wysokości pułapu aktywów, z wyłączeniem kwot uwzględnionych jako odsetki netto od zobowiązania netto z tytułu określonych świadczeń.

Kwoty te są co roku wyceniane przez niezależnego aktuarium, tak aby zobowiązanie zostało ujęte w sprawozdaniu finansowym we właściwej wysokości.

Banknoty w obiegu

Emisję banknotów euro prowadzi Eurosystem, czyli EBC i krajowe banki centralne ze strefy euro²³. Łączna wartość banknotów euro w obiegu jest rozdzielana między

²³ Decyzja EBC/2010/29 z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie emisji banknotów euro (wersja przekształcona), Dz.U. L 35 z 9.2.2011, s. 26, z późniejszymi zmianami.

banki centralne z Eurosystemu w ostatnim dniu roboczym każdego miesiąca zgodnie z kluczem przydziału banknotów²⁴.

Udział EBC wynosi 8% łącznej wartości banknotów euro w obiegu, wykazywanej w bilansie w pozycji pasywów „Banknoty w obiegu”, i jest zabezpieczony na należnościach od krajowych banków centralnych. Należności te są oprocentowane²⁵, a wykazuje się je w pozycji „Należności w ramach Eurosystemu” jako „Należności z tytułu przydziału banknotów euro w ramach Eurosystemu” (zob. punkt „Salda w ramach ESBC / salda w ramach Eurosystemu” w opisie zasad rachunkowości). Przychody z tytułu odsetek od tych należności wykazuje się w rachunku zysków i strat w pozycji „Przychody z tytułu odsetek związane z przydziałem banknotów euro w ramach Eurosystemu”.

Tymczasowy podział zysku

Kwota równa sumie dochodu EBC z tytułu banknotów euro w obiegu i dochodu z tytułu papierów wartościowych na potrzeby polityki pieniężnej zakupionych w ramach (a) programu dotyczącego rynków papierów wartościowych, (b) trzeciego programu skupu obligacji zabezpieczonych, (c) programu skupu papierów wartościowych zabezpieczonych aktywami oraz (d) programu skupu aktywów sektora publicznego jest rozdzielana w styczniu następnego roku, chyba że Rada Prezesów zdecyduje inaczej²⁶. Podziałowi podlega cała kwota, chyba że przewyższa ona zysk netto EBC za dany rok, i z zastrzeżeniem ewentualnych decyzji Rady Prezesów o zasileniu rezerwy na ryzyka: kursowe, stopy procentowej, kredytowe i zmian ceny złota. Rada Prezesów może też zdecydować o pomniejszeniu kwoty do podziału o wysokość kosztów poniesionych przez EBC w związku z emisją i obsługą banknotów euro.

Zmiany klasyfikacji

Przychody z tytułu odsetek (np. odsetki kuponowe) i koszty odsetkowe (np. amortyzacja premii) z tytułu papierów wartościowych utrzymywanych na potrzeby polityki pieniężnej były dotychczas wykazywane w ujęciu brutto w pozycjach, odpowiednio, „Pozostałe przychody z tytułu odsetek” i „Pozostałe koszty z tytułu odsetek”. W ramach ujednoczenia na poziomie Eurosystemu sprawozdawczości w zakresie przychodów i kosztów odsetkowych wynikających z operacji polityki pieniężnej Europejski Bank Centralny postanowił, że od 2016 roku będą one wykazywane w ujęciu netto: jeśli kwota netto będzie dodatnia – w pozycji

²⁴ „Klucz przydziału banknotów” oznacza wartości procentowe wynikające z uwzględnienia udziału EBC w łącznej wartości emisji banknotów euro i zastosowania klucza kapitałowego do udziału krajowych banków centralnych w tej łącznej wartości.

²⁵ Decyzja Europejskiego Banku Centralnego (UE) 2016/2248 z dnia 3 listopada 2016 r. w sprawie podziału dochodów pieniężnych krajowych banków centralnych państw członkowskich, których walutą jest euro (EBC/2016/36), Dz.U. L 347 z 20.12.2016, s. 26.

²⁶ Decyzja Europejskiego Banku Centralnego (UE) 2015/298 z dnia 15 grudnia 2014 w sprawie tymczasowego podziału dochodu EBC (wersja przekształcona) (EBC/2014/57), Dz.U. L 53 z 25.2.2015, s. 24, z późniejszymi zmianami.

„Pozostałe przychody z tytułu odsetek”, a jeśli ujemna – w pozycji „Pozostałe koszty z tytułu odsetek”. Porównywalne kwoty za rok 2015 skorygowano następująco:

	Opublikowane w 2015 EUR	Korekta z tytułu zmiany klasyfikacji EUR	Kwota po przekształceniu EUR
Pozostałe przychody z tytułu odsetek	2 168 804 955	(435 885 764)	1 732 919 191
Pozostałe koszty z tytułu odsetek	(1 001 272 846)	435 885 764	(565 387 082)

Zmiana klasyfikacji nie wpłynęła na zysk netto za rok 2015.

Inne zagadnienia

Z uwagi na charakter działalności EBC jako banku centralnego publikacja rachunku przepływów pieniężnych nie dostarczyłaby odbiorcom sprawozdania finansowego żadnych istotnych dodatkowych informacji.

Rada UE, zgodnie z art. 27 Statutu ESBC i na podstawie rekomendacji Rady Prezesów EBC, zatwierdziła wybór firmy Ernst & Young GmbH Wirtschaftsprüfungsgesellschaft z siedzibą w Stuttgarcie (Republika Federalna Niemiec) na niezależnego biegłego rewidenta EBC na okres pięciu lat, do końca roku obrotowego 2017.

Noty objaśniające do bilansu

1. Złoto i należności w złocie

Na dzień 31 grudnia 2016 EBC posiadał zasób złota odpowiadającego międzynarodowym standardom czystości w ilości 16 229 522 uncji²⁷. W 2016 roku nie dokonano żadnych transakcji na złocie, zatem zasób ten nie zmienił się w porównaniu ze stanem na dzień 31 grudnia 2015. Wzrost równowartości zasobu złota w euro wynikał ze wzrostu ceny tego kruszcu w 2016 roku (zob. punkt „Złoto oraz aktywa i pasywa w walutach obcych” w opisie zasad rachunkowości oraz nota 14 „Różnice z wyceny”).

2. Należności od rezydentów i nierezydentów strefy euro w walutach obcych

2.1. Należności od MFW

Pozycja ta obejmuje specjalne prawa ciągnięcia (SDR) w posiadaniu EBC na dzień 31 grudnia 2016. Wynika z porozumienia z Międzynarodowym Funduszem Walutowym (MFW) w sprawie sprzedaży i kupna SDR, na mocy którego MFW jest upoważniony do organizowania w imieniu EBC sprzedaży i kupna SDR za euro, pod warunkiem nieprzekroczenia określonego stanu minimalnego i maksymalnego. Na potrzeby rachunkowości SDR są traktowane jak waluta obca (zob. punkt „Aktywa i pasywa w złocie i walutach obcych” w opisie zasad rachunkowości).

2.2. Środki na rachunkach w bankach, inwestycje w papiery wartościowe, kredyty zagraniczne i inne aktywa zagraniczne oraz należności od rezydentów strefy euro w walutach obcych

Te dwie pozycje obejmują środki na rachunkach w bankach i kredyty w walutach obcych oraz inwestycje w papiery wartościowe w dolarach amerykańskich i jenach.

Należności od nierezydentów strefy euro	2016 EUR	2015 EUR	Zmiana EUR
Rachunki bieżące	6 844 526 120	4 398 616 340	2 445 909 780
Depozyty na rynku pieniężnym	2 005 810 644	1 666 345 182	339 465 462
Transakcje reverse repo	503 747 273	831 266 648	(327 519 375)
Inwestycje w papiery wartościowe	41 066 843 366	42 133 979 087	(1 067 135 721)
Razem	50 420 927 403	49 030 207 257	1 390 720 146

²⁷ Czyli 504,8 tony.

Należności od rezydentów strefy euro	2016 EUR	2015 EUR	Zmiana EUR
Rachunki bieżące	1 211 369	953 098	258 271
Depozyty na rynku pieniężnym	1 964 182 715	1 861 761 734	102 420 981
Transakcje reverse repo	507 541 979	0	507 541 979
Inwestycje w papiery wartościowe	0	0	0
Razem	2 472 936 063	1 862 714 832	610 221 231

Wzrost tych pozycji w 2016 wynikał głównie z aprecjacji dolara i jena względem euro.

Na dzień 31 grudnia 2016 zasoby netto walut obcych w posiadaniu EBC, obejmujące dolary amerykańskie i jeny²⁸, przedstawiały się następująco:

	2016 (mln jednostek waluty)	2015 (mln jednostek waluty)
USD	46 759	46 382
JPY	1 091 844	1 085 596

3. Pozostałe należności od instytucji kredytowych strefy euro w euro

Na dzień 31 grudnia 2016 pozycja ta obejmowała rachunki bieżące rezydentów strefy euro.

4. Papiery wartościowe rezydentów strefy euro w euro

4.1. Papiery wartościowe na potrzeby polityki pieniężnej

Na dzień 31 grudnia 2016 pozycja ta obejmowała papiery wartościowe nabyte przez EBC w ramach trzech programów skupu obligacji zabezpieczonych, programu dotyczącego rynków papierów wartościowych (SMP), programu skupu papierów wartościowych zabezpieczonych aktywami (ABSPP) i programu skupu aktywów sektora publicznego (PSPP).

²⁸ Zasoby te obejmują aktywa pomniejszone o zobowiązania w odnośnych walutach obcych, podlegające aktualizacji wyceny z tytułu różnic kursowych. Wykazuje się je w pozycjach „Należności od nierezydentów strefy euro w walutach obcych”, „Należności od rezydentów strefy euro w walutach obcych”, „Rozliczenia międzyokresowe” (po stronie aktywów), „Różnice z aktualizacji wyceny instrumentów pozabilansowych” (po stronie pasywów) oraz „Rozliczenia międzyokresowe” (po stronie pasywów), z uwzględnieniem walutowych transakcji forward i swap wykazywanych pozabilansowo. Nie uwzględnia się tu zysków cenowych z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych w walutach obcych.

Zakupy w ramach pierwszego programu skupu obligacji zabezpieczonych zostały w pełni zrealizowane do 30 czerwca 2010, a drugi program skupu obligacji zabezpieczonych dobiegł końca 31 października 2012. Program SMP zakończył się 6 września 2012.

W 2016 roku do prowadzonych przez Eurosystem programów składających się na program skupu aktywów (APP)²⁹ – czyli trzeciego programu skupu obligacji zabezpieczonych (CBPP3), ABSPP i PSPP – dodano jako czwarty element program skupu aktywów sektora przedsiębiorstw (CSPP)³⁰. W 2016 roku Rada Prezesów podjęła decyzje, które bezpośrednio wpłynęły na tempo miesięcznych zakupów i czas trwania programu APP³¹: (a) o zwiększeniu od kwietnia 2016 łącznej miesięcznej kwoty połączonych zakupów netto w ramach programu APP dokonywanych przez krajowe banki centralne i EBC ze średnio 60 mld EUR do średnio 80 mld EUR oraz (b) o kontynuacji zakupów netto w ramach programu APP po marcu 2017 na kwotę 60 mld EUR miesięcznie do końca grudnia 2017 roku, a w razie potrzeby jeszcze dłużej – w każdym razie tak długo, aż Rada stwierdzi trwałe dostosowanie ścieżki inflacji odpowiadające celowi inflacyjnemu³². Równoległe z zakupami netto reinwestowane będą spłaty kapitału z tytułu zapadających papierów wartościowych nabytych w ramach programu APP.

Papiery wartościowe zakupione w ramach wszystkich tych programów wycenia się według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem utraty wartości (zob. punkt „Papiery wartościowe” w opisie zasad rachunkowości).

Poniżej przedstawiono zamortyzowany koszt papierów wartościowych utrzymywanych przez EBC, a także ich wartość rynkową³³ (która nie jest wykazywana w bilansie ani w rachunku zysków i strat, a przedstawiona została jedynie dla porównania):

	2016 EUR		2015 EUR		Zmiana EUR	
	Zamortyzowany koszt	Wartość rynkowa	Zamortyzowany koszt	Wartość rynkowa	Zamortyzowany koszt	Wartość rynkowa
Pierwszy program skupu obligacji zabezpieczonych	1 032 305 522	1 098 106 253	1 786 194 503	1 898 990 705	(753 888 981)	(800 884 452)
Drugi program skupu obligacji zabezpieczonych	690 875 649	743 629 978	933 230 549	1 013 540 352	(242 354 900)	(269 910 374)
Trzeci program skupu obligacji zabezpieczonych	16 550 442 553	16 730 428 857	11 457 444 451	11 396 084 370	5 092 998 102	5 334 344 487
Program dotyczący rynków papierów wartościowych	7 470 766 415	8 429 995 853	8 872 443 668	10 045 312 608	(1 401 677 253)	(1 615 316 755)
Program skupu papierów wartościowych zabezpieczonych aktywami	22 800 124 065	22 786 088 513	15 321 905 622	15 220 939 054	7 478 218 443	7 565 149 459
Program skupu aktywów sektora publicznego	112 270 760 463	112 958 545 591	39 437 433 065	39 372 318 024	72 833 327 398	73 586 227 567
Razem	160 815 274 667	162 746 795 045	77 808 651 858	78 947 185 113	83 006 622 809	83 799 609 932

²⁹ Więcej informacji o programie APP można znaleźć na [stronie internetowej EBC](#).

³⁰ W ramach tego programu krajowe banki centralne mogą skupować obligacje o ratingu inwestycyjnym, denominowane w euro, emitowane przez niebędące bankami przedsiębiorstwa ze strefy euro. Sam EBC nie dokonuje zakupów w tym programie.

³¹ Zob. komunikaty prasowe EBC z [10 marca 2016](#) oraz [8 grudnia 2016](#).

³² W dążeniu do utrzymania stabilności cen EBC stara się utrzymać stopę inflacji na poziomie poniżej, ale blisko 2% w średnim okresie.

³³ Wartości rynkowe są orientacyjne. Wyprowadza się je z kwotowań rynkowych, a gdy ich nie ma – szacuje za pomocą modeli wewnętrznych stosowanych przez Eurosystem.

Obniżenie się zamortyzowanego kosztu portfeli utrzymywanych w ramach pierwszego i drugiego programu skupu obligacji zabezpieczonych oraz programu SMP wynikało z wykupu papierów.

Rada Prezesów regularnie ocenia ryzyko finansowe związane z papierami wartościowymi utrzymywanymi w ramach wszystkich programów.

Co roku przeprowadza się testy na utratę wartości, na podstawie danych na koniec roku, zatwierdzone przez Radę Prezesów. W ramach tych testów wskaźniki utraty wartości ocenia się dla każdego programu osobno. W przypadkach, w których zaobserwowano te wskaźniki, przeprowadzono dalszą analizę, aby upewnić się, czy zdarzenie powodujące utratę wartości nie wpłynęło na przepływy pieniężne związane z papierami bazowymi. Wyniki tegorocznych testów nie wskazały na potrzebę ujęcia strat z tytułu papierów wartościowych utrzymywanych w 2016 roku w portfelach na potrzeby polityki pieniężnej.

5. Należności w ramach Eurosystemu

5.1. Należności z tytułu przydziału banknotów euro w ramach Eurosystemu

Na pozycję tę składają się należności EBC od krajowych banków centralnych ze strefy euro z tytułu przydziału banknotów euro w ramach Eurosystemu (zob. punkt „Banknoty w obiegu” w opisie zasad rachunkowości). Odsetki od tych należności nalicza się codziennie według ostatniej dostępnej krańcowej stopy procentowej zastosowanej przez Eurosystem w przetargach w podstawowych operacjach refinansujących³⁴ (zob. nota 22.2 „Przychody z tytułu odsetek związane z przydziałem banknotów euro w ramach Eurosystemu”).

6. Pozostałe aktywa

6.1. Środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne

Na dzień 31 grudnia 2016 pozycja ta obejmowała następujące kategorie aktywów:

³⁴ Od 16 marca 2016 stopa procentowa stosowana przez Eurosystem w przetargach dotyczących podstawowych operacji refinansujących wynosi 0,00%.

	2016 EUR	2015 EUR	Zmiana EUR
Koszt			
Grunty i budynki	1 011 662 911	1 027 242 937	(15 580 026)
Instalacje techniczne	221 888 762	219 897 386	1 991 376
Sprzęt i oprogramowanie komputerowe	88 893 887	77 350 193	11 543 694
Sprzęt, meble i pojazdy mechaniczne	96 197 706	92 000 437	4 197 269
Środki trwałe w budowie	3 024 459	244 590	2 779 869
Pozostałe aktywa trwałe	9 713 742	9 453 181	260 561
Koszt razem	1 431 381 467	1 426 188 724	5 192 743
Umorzenie			
Grunty i budynki	(72 284 513)	(79 468 891)	7 184 378
Instalacje techniczne	(31 590 282)	(15 827 521)	(15 762 761)
Sprzęt i oprogramowanie komputerowe	(57 935 440)	(45 530 493)	(12 404 947)
Sprzęt, meble i pojazdy mechaniczne	(29 107 438)	(20 831 615)	(8 275 823)
Pozostałe aktywa trwałe	(1 138 207)	(883 374)	(254 833)
Umorzenie razem	(192 055 880)	(162 541 894)	(29 513 986)
Wartość księgowa netto	1 239 325 587	1 263 646 830	(24 321 243)

Spadek netto kosztów w kategorii „Grunty i budynki” i odpowiedniej kwoty umorzenia był skutkiem zaprzestania wykazywania skapitalizowanych nakładów remontowych związanych ze środkami już nieużytkowanymi.

6.2. Inne aktywa finansowe

Pozycja ta obejmuje przede wszystkim zainwestowane fundusze własne EBC³⁵ utrzymywane jako drugostronne księgowanie kapitału i rezerw kapitałowych oraz rezerwy celowej na ryzyko kursowe, stopy procentowej, kredytowe i zmian ceny złota. Wykazano w niej także 3211 udziałów w Banku Rozrachunków Międzynarodowych (BIS), których koszt nabycia wyniósł 41,8 mln EUR.

Na pozycję tę składają się:

	2016 EUR	2015 EUR	Zmiana EUR
Rachunki bieżące w euro	30 000	30 000	–
Papiery wartościowe w euro	19 113 074 101	19 192 975 459	(79 901 358)
Umowy reverse repo w euro	1 463 994 460	1 188 997 789	274 996 671
Inne aktywa finansowe	41 830 662	41 914 335	(83 673)
Razem	20 618 929 223	20 423 917 583	195 011 640

Wzrost netto tej pozycji w 2016 roku wynikał głównie z reinwestycji przychodów odsetkowych uzyskanych na portfelu funduszy własnych.

³⁵ Transakcje repo zawarte w ramach zarządzania portfelem funduszy własnych wykazuje się jako „Pozycje różne” po stronie pasywów (zob. nota 12.3 „Pozycje różne”).

6.3. Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych

Na pozycję tę składają się głównie zmiany w wycenie walutowych transakcji swap i forward otwartych na dzień 31 grudnia 2016 (zob. nota 19 „Walutowe transakcje swap i forward”). Zmiany te wynikają z różnicy między wartością tych transakcji w przeliczeniu na euro według kursów obowiązujących na dzień bilansowy a ich wartością w przeliczeniu na euro po średnim koszcie danej waluty na ten dzień (zob. punkty „Instrumenty pozabilansowe” i „Aktywa i pasywa w złotych i walutach obcych” w opisie zasad rachunkowości).

W pozycji tej zawarte są również zyski z wyceny otwartych swapów procentowych (zob. nota 18 „Swapy procentowe”).

6.4. Rozliczenia międzyokresowe

W 2016 roku pozycja ta obejmowała naliczone odsetki kuponowe od papierów wartościowych, w tym odsetki wypłacone przy ich nabyciu, w kwocie 1924,5 mln EUR (2015: 1186,6 mln EUR) (zob. nota 2.2 „Środki na rachunkach w bankach, inwestycje w papiery wartościowe, kredyty zagraniczne i inne aktywa zagraniczne oraz należności od rezydentów strefy euro w walutach obcych”, nota 4 „Papiery wartościowe rezydentów strefy euro w euro” i nota 6.2 „Inne aktywa finansowe”).

Wykazano tu także: (a) rozliczenia międzyokresowe przychodów z tytułu wspólnych przedsięwzięć Eurosystemu (zob. nota 27 „Pozostałe przychody”), (b) naliczone odsetki z tytułu innych aktywów finansowych oraz (c) pozostałe rozliczenia międzyokresowe.

6.5. Pozycje różne

Pozycja ta obejmuje kwoty naliczone w ramach tymczasowego podziału zysku EBC (zob. punkt „Tymczasowy podział zysku” w opisie zasad rachunkowości oraz nota 11.2 „Pozostałe zobowiązania w ramach Eurosystemu (netto)”).

Obejmuje ona także salda walutowych transakcji swap i forward otwartych na dzień 31 grudnia 2016, wynikające z różnicy między wartością tych transakcji w przeliczeniu na euro po średnim koszcie danej waluty na dzień bilansowy a ich wartością w euro przy początkowym ujęciu (zob. punkt „Instrumenty pozabilansowe” w opisie zasad rachunkowości).

7. Banknoty w obiegu

Pozycja ta obejmuje 8-procentowy udział EBC w łącznej wartości banknotów euro w obiegu (zob. punkt „Banknoty w obiegu” w opisie zasad rachunkowości).

8. Pozostałe zobowiązania wobec instytucji kredytowych ze strefy euro w euro

W dniu 8 grudnia 2016 Rada Prezesów postanowiła, że banki centralne z Eurosystemu będą mogły w ramach programów pożyczania papierów wartościowych nabytych w programie PSPP przyjmować jako zabezpieczenie również gotówkę bez konieczności jej reinwestowania. W imieniu EBC operacje takie prowadzi wyspecjalizowany podmiot.

Na dzień 31 grudnia 2016 saldo nierozliczonych pożyczek papierów wartościowych udzielonych w ramach programu PSPP instytucjom kredytowym ze strefy euro wynosiło 1,9 mld EUR. Gotówka otrzymana jako zabezpieczenie została przeniesiona na rachunki w systemie TARGET2 (zob. nota 11.2 „Pozostałe zobowiązania w ramach Eurosystemu (netto)”). Ponieważ na koniec roku gotówka ta nie była zainwestowana, transakcje ujęto w bilansie (zob. punkt „Transakcje odwracalne” w opisie zasad rachunkowości)³⁶.

9. Zobowiązania wobec innych rezydentów strefy euro w euro

9.1. Pozostałe zobowiązania

Pozycja ta obejmuje depozyty złożone przez członków stowarzyszenia Euro Banking Association (EBA), wykorzystywane jako fundusz gwarancyjny w odniesieniu do rozliczeń EURO1³⁷ w systemie TARGET2.

10. Zobowiązania wobec nierezydentów strefy euro w euro

Na dzień 31 grudnia 2016 pozycja ta obejmowała kwotę 9,5 mld EUR (2015: 1,5 mld EUR), na którą składały się salda prowadzonych przez EBC rachunków banków centralnych spoza strefy euro, wynikające z transakcji przetwarzanych w systemie TARGET2 lub drugostronnego księgowania tych transakcji. Wzrost tych sald w 2016 roku wynikał z płatności dokonanych przez rezydentów strefy euro na rzecz nierezydentów (zob. nota 11.2 „Pozostałe zobowiązania w ramach Eurosystemu (netto)”).

W pozycji tej wykazano także kwotę 4,1 mld EUR (2015: 0,8 EUR) z tytułu tymczasowej wzajemnej umowy walutowej z Systemem Rezerwy Federalnej (Fed). W ramach tej umowy Fed dostarcza EBC dolary amerykańskie poprzez transakcje

³⁶ Transakcje pożyczania papierów wartościowych, w wyniku których na koniec roku nie powstaje niezainwestowane zabezpieczenie gotówkowe, są wykazywane pozabilansowo (zob. nota 16 „Programy pożyczek papierów wartościowych”).

³⁷ EURO1 to system płatności prowadzony przez EBA.

swap, w celu zapewnienia kontrahentom Eurosystemu krótkoterminowego finansowania w tej walucie. Jednocześnie EBC zawiera transakcje swap z pozycją skorelowaną (back-to-back) z krajowymi bankami centralnymi ze strefy euro, które wykorzystują uzyskane w ten sposób środki do prowadzenia operacji zasilających w płynność w dolarach amerykańskich, w formie transakcji odwracalnych, z kontrahentami Eurosystemu. Wskutek zawarcia transakcji swap back-to-back powstały rozrachunki w ramach Eurosystemu między EBC a krajowymi bankami centralnymi (zob. nota 11.2 „Pozostałe należności w ramach Eurosystemu (netto)"). Transakcje swap zawierane z Fedem i krajowymi bankami centralnymi ze strefy euro powodują ponadto powstanie należności i zobowiązań terminowych, które są wykazywane pozabilansowo (zob. nota 19 „Walutowe transakcje swap i forward”).

Pozostałą część tej pozycji stanowiła kwota 3,1 mld EUR (2015: 0 EUR) z tytułu nierozliczonych pożyczek papierów wartościowych z programu PSPP udzielonych nierezydentom strefy euro; zabezpieczeniem tych transakcji była gotówka, która została przeniesiona na konta w systemie TARGET2 (zob. nota 8 „Pozostałe zobowiązania wobec instytucji kredytowych strefy euro w euro”).

11. Zobowiązania w ramach Eurosystemu

11.1. Zobowiązania stanowiące równowartość przekazanych rezerw dewizowych

Pozycja ta obejmuje zobowiązania wobec krajowych banków centralnych ze strefy euro z tytułu dewizowych aktywów rezerwowych przekazanych do EBC z chwilą przystąpienia do Eurosystemu. W roku 2016 saldo tej pozycji się nie zmieniło.

	Od 1.01.2015 EUR
Nationale Bank van België / Banque Nationale de Belgique	1 435 910 943
Deutsche Bundesbank	10 429 623 058
Eesti Pank	111 729 611
Banc Ceannais na hÉireann / Central Bank of Ireland	672 637 756
Bank of Greece	1 178 260 606
Banco de España	5 123 393 758
Banque de France	8 216 994 286
Banca d'Italia	7 134 236 999
Central Bank of Cyprus	87 679 928
Latvijas Banka	163 479 892
Lietuvos bankas	239 453 710
Banque centrale du Luxembourg	117 640 617
Bank Ċentrali ta' Malta / Central Bank of Malta	37 552 276
De Nederlandsche Bank	2 320 070 006
Oesterreichische Nationalbank	1 137 636 925
Banco de Portugal	1 010 318 483
Banka Slovenije	200 220 853
Národná banka Slovenska	447 671 807
Suomen Pankki – Finlands Bank	728 096 904
Razem	40 792 608 418

Odsetki od tych zobowiązań oblicza się według ostatniej dostępnej krańcowej stopy procentowej zastosowanej przez Eurosystem w przetargach w podstawowych operacjach refinansujących, skorygowanej w taki sposób, by uwzględnić zerową rentowność złota wchodzącego w skład rezerw (zob. nota 22.3 „Odsetki od należności krajowych banków centralnych z tytułu przekazanych rezerw dewizowych”).

11.2. Pozostałe zobowiązania w ramach Eurosystemu (netto)

W 2016 roku pozycja ta obejmowała głównie salda rozrachunków krajowych banków centralnych ze strefy euro z EBC w systemie TARGET2 (zob. punkt „Salda w ramach ESBC / salda w ramach Eurosystemu” w opisie zasad rachunkowości). Wzrost netto tej pozycji wynikał głównie z zakupów papierów wartościowych dokonanych w ramach programu APP (zob. nota 4 „Papiery wartościowe rezydentów strefy euro w euro”); zakupy te były rozliczane poprzez rachunki w systemie TARGET2. Wpływ tych zakupów został częściowo skompensowany przez (a) rozliczenie w systemie TARGET2 płatności rezydentów strefy euro na rzecz nierezydentów tej strefy (zob. nota 10 „Zobowiązania wobec nierezydentów strefy euro w euro”); (b) gotówkę otrzymaną jako zabezpieczenie pożyczek papierów wartościowych nabytych w ramach programu PSPP (zob. nota 8 „Pozostałe zobowiązania wobec instytucji kredytowych strefy euro w euro” i nota 10 „Zobowiązania wobec nierezydentów strefy euro w euro”); (c) wzrost kwot związanych z transakcjami swap back-to-back zawartymi z krajowymi bankami centralnymi w związku z operacjami zasilającymi w płynność w dolarach amerykańskich oraz (d) wykup papierów wartościowych

nabytych w ramach programu SMP i pierwszych dwóch programów skupu obligacji zabezpieczonych, także rozliczony poprzez rachunki w TARGET2.

Odsetki od pozycji w systemie TARGET2, z wyjątkiem sald wynikających ze swapów back-to-back związanych z operacjami zasilającymi w płynność w dolarach amerykańskich, oblicza się codziennie według ostatniej dostępnej krańcowej stopy procentowej zastosowanej przez Eurosystem w przetargach w podstawowych operacjach refinansujących.

Pozycja ta obejmuje także zobowiązanie wobec krajowych banków centralnych ze strefy euro z tytułu tymczasowego podziału zysku EBC (zob. punkt „Tymczasowy podział zysku” w opisie zasad rachunkowości).

	2016 EUR	2015 EUR
Zobowiązania wobec krajowych banków centralnych ze strefy euro w odniesieniu do TARGET2	1 058 484 156 256	812 734 808 529
Należności od krajowych banków centralnych ze strefy euro w odniesieniu do TARGET2	(908 249 140 203)	(730 463 422 714)
Zobowiązania wobec krajowych banków centralnych strefy euro z tytułu tymczasowego podziału zysku EBC	966 234 559	812 134 494
Pozostałe zobowiązania w ramach Eurosystemu (netto)	151 201 250 612	83 083 520 309

12. Pozostałe pasywa

12.1. Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych

Na pozycję tę składają się głównie zmiany w wycenie walutowych transakcji swap i forward nierozliczonych na dzień 31 grudnia 2016 (zob. nota 19 „Walutowe transakcje swap i forward”). Zmiany te wynikają z różnicy między wartością tych transakcji w przeliczeniu na euro według kursów obowiązujących na dzień bilansowy a ich wartością w przeliczeniu na euro po średnim koszcie danej waluty na ten dzień (zob. punkty „Instrumenty pozabilansowe” i „Aktywa i pasywa w złocie i walutach obcych” w opisie zasad rachunkowości).

W pozycji tej zawarte są również straty z wyceny otwartych swapów procentowych (zob. nota 18 „Swapy procentowe”).

12.2. Rozliczenia międzyokresowe

Na dzień 31 grudnia 2016 pozycja ta obejmowała rozliczenia międzyokresowe przychodów z tytułu Jednolitego Mechanizmu Nadzorczego (SSM) (zob. nota 25 „Wynik z tytułu opłat i prowizji”) oraz rozliczenia międzyokresowe z tytułu kosztów administracyjnych i instrumentów finansowych.

Wykazano w niej także naliczone zobowiązania odsetkowe wobec krajowych banków centralnych z tytułu przekazanych do EBC rezerw dewizowych za cały rok

2016 (zob. nota 11.1 „Zobowiązania stanowiące równowartość przekazanych rezerw dewizowych”). Kwota ta została rozliczona w styczniu 2017.

	2016 EUR	2015 EUR	Zmiana EUR
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu kosztów administracyjnych	20 723 173	20 455 723	267 450
Instrumenty finansowe	3 621 142	2 191 753	1 429 389
Rozliczenia międzyokresowe przychodów SSM	41 089 798	18 926 078	22 163 720
Rezerwy dewizowe przekazane do EBC	3 611 845	17 576 514	(13 964 669)
TARGET2	–	36 393 921	(36 393 921)
Razem	69 045 958	95 543 989	(26 498 031)

12.3. Pozycje różne

W 2016 roku pozycja ta obejmowała salda walutowych transakcji swap i forward otwartych na dzień 31 grudnia 2016 (zob. nota 19 „Walutowe transakcje swap i forward”). Salda te wynikły z różnicy między wartością tych transakcji w przeliczeniu na euro po średnim koszcie danej waluty na dzień bilansowy a ich wartością w euro przy początkowym ujęciu (zob. punkt „Instrumenty pozabilansowe” w opisie zasad rachunkowości).

Pozycja ta obejmuje ponadto zobowiązanie netto EBC z tytułu określonych świadczeń w odniesieniu do świadczeń po okresie zatrudnienia i pozostałych świadczeń długoterminowych dla pracowników, członków Zarządu i zatrudnionych przez EBC członków Rady ds. Nadzoru.

*Programy emerytalne EBC, inne świadczenia po okresie zatrudnienia i pozostałe świadczenia długoterminowe*³⁸

Bilans

W bilansie wykazano następujące kwoty z tytułu świadczeń po okresie zatrudnienia i pozostałych świadczeń długoterminowych:

³⁸ We wszystkich tabelach w tej nocie skutek zaokrąglania pozycje mogą się nie sumować. Kolumny „Zarząd i Rada” przedstawiają kwoty dotyczące Zarządu EBC i Rady ds. Nadzoru.

	2016 Pracownicy mln EUR	2016 Zarząd i Rada mln EUR	2016 Razem mln EUR	2015 Pracownicy mln EUR	2015 Zarząd i Rada mln EUR	2015 Razem mln EUR
Wartość bieżąca zobowiązania	1 361,3	27,7	1 388,9	1 116,7	24,1	1 140,8
Wartość godziwa aktywów programu	(878,0)	–	(878,0)	(755,3)	–	(755,3)
Zobowiązanie netto z tytułu określonych świadczeń ujęte w bilansie	483,3	27,7	510,9	361,4	24,1	385,5

W 2016 roku wartość bieżąca zobowiązania wobec pracowników wyniosła 1361,3 mln EUR (2015: 1116,7 mln EUR) i objęła świadczenia bez wydzielonej puli aktywów w wysokości 187,0 mln EUR (2015: 155,9 mln EUR) z tytułu świadczeń po okresie zatrudnienia innych niż emerytury i pozostałych świadczeń długoterminowych. W odniesieniu do świadczeń po okresie zatrudnienia i pozostałych świadczeń długoterminowych na rzecz członków Zarządu i członków Rady ds. Nadzoru także stosuje się rozwiązanie bez wydzielonej puli aktywów.

Rachunek zysków i strat

W 2016 roku w rachunku zysku i strat wykazano następujące kwoty:

	2016 Pracownicy mln EUR	2016 Zarząd i Rada mln EUR	2016 Razem mln EUR	2015 Pracownicy mln EUR	2015 Zarząd i Rada mln EUR	2015 Razem mln EUR
Koszty bieżącego zatrudnienia	104,4	1,6	106,0	120,0	1,9	121,9
Odsetki netto od zobowiązania netto z tytułu określonych świadczeń	9,7	0,6	10,3	9,5	0,5	10,0
<i>w tym:</i>						
<i>Koszty zobowiązania</i>	29,1	0,6	29,8	22,9	0,5	23,4
<i>Przychody z aktywów programu</i>	(19,5)	–	(19,5)	(13,4)	–	(13,4)
(Zyski)/straty z tytułu ponownej wyceny pozostałych świadczeń długoterminowych	0,6	0,1	0,7	2,6	(0,1)	2,5
Razem w pozycji „Koszty osobowe”	114,6	2,4	117,0	132,1	2,3	134,4

W 2016 roku koszty bieżącego zatrudnienia zmalały do 106,0 mln EUR (2015: 121,9 mln EUR), głównie z powodu podwyższenia stopy dyskontowej z 2% w 2015 do 2,5% w 2016³⁹.

Zmiany wysokości zobowiązania z tytułu określonych świadczeń, aktywów programu i wyników ponownej wyceny

Zmiany wartości bieżącej zobowiązania z tytułu określonych świadczeń były następujące:

³⁹ Koszty bieżącego zatrudnienia oblicza się według stopy dyskontowej za poprzedni rok.

	2016 Pracownicy mln EUR	2016 Zarząd i Rada mln EUR	2016 Razem mln EUR	2015 Pracownicy mln EUR	2015 Zarząd i Rada mln EUR	2015 Razem mln EUR
Zobowiązanie z tytułu określonych świadczeń na początek okresu	1 116,7	24,1	1 140,8	1 087,1	24,5	1 111,6
Koszty bieżącego zatrudnienia	104,4	1,6	106,0	120,0	1,9	121,9
Koszty odsetek od zobowiązania	29,1	0,6	29,8	22,9	0,5	23,4
Składki opłacone przez uczestników programu	19,5	0,2	19,8	21,7	0,2	21,9
Świadczenia wypłacone	(8,6)	(0,8)	(9,5)	(7,5)	(0,8)	(8,3)
(Zyski)/straty z tytułu ponownej wyceny	100,2	1,9	102,1	(127,5)	(2,2)	(129,7)
Zobowiązanie z tytułu określonych świadczeń na koniec okresu	1 361,3	27,7	1 388,9	1 116,7	24,1	1 140,8

Łączne straty z tytułu ponownej wyceny dotyczące zobowiązania z tytułu określonych świadczeń za rok 2016 w wysokości 102,1 mln EUR były spowodowane głównie obniżeniem stopy dyskontowej z 2,5% w 2015 do 2% w 2016.

W 2016 roku zmiany wartości godziwej aktywów programu w filarze o określonych świadczeniach w odniesieniu do pracowników były następujące:

	2016 mln EUR	2015 mln EUR
Wartość godziwa aktywów programu na początek okresu	755,3	651,9
Przychody z tytułu odsetek od aktywów programu	19,5	13,4
Zyski z tytułu ponownej wyceny	44,7	26,8
Składki opłacone przez pracodawcę	45,0	46,9
Składki opłacone przez uczestników programu	19,5	21,7
Świadczenia wypłacone	(6,0)	(5,4)
Wartość godziwa aktywów programu na koniec okresu	878,0	755,3

Zyski z tytułu ponownej wyceny aktywów programu zarówno w 2016, jak i w 2015 roku wynikały stąd, że faktyczny zwrot z jednostek funduszu był wyższy niż szacowane przychody z tytułu odsetek od aktywów programu.

W 2016 roku po wycenie funduszu pracowniczego programu emerytalnego przeprowadzonej przez aktuarium EBC na dzień 31 grudnia 2015 Rada Prezesów postanowiła m.in. (a) wstrzymać roczne dopłaty w wysokości 6,8 mln EUR przekazywane przez EBC oraz (b) od września 2016 podnieść wysokość składek na rzecz pracowniczego programu emerytalnego odprowadzanych przez EBC z 19,5% do 20,7% podstawy wynagrodzenia⁴⁰. W wyniku tych decyzji łączna wysokość składek opłaconych przez EBC w 2016 roku w ujęciu netto się obniżyła, pomimo wzrostu liczby uczestników programu (zob. nota 28 „Koszty osobowe”).

W 2016 roku wystąpiły następujące zmiany w kwotach z tytułu ponownej wyceny (zob. nota 14 „Różnice z wyceny”):

⁴⁰ Rada Prezesów postanowiła ponadto zwiększyć stopę składki odprowadzanej przez pracowników z 6,7% do 7,4% podstawy wynagrodzenia.

	2016 mln EUR	2015 mln EUR
Zyski/(straty) z tytułu ponownej wyceny na początek okresu	(148,4)	(305,6)
Wpłaty krajowych banków centralnych przystępujących do Eurosystemu ⁴¹	0,0	(1,8)
Zyski z aktywów programu	44,7	26,8
Zyski/(straty) z tytułu zobowiązania	(102,1)	129,7
Straty ujęte w rachunku zysków i strat	0,7	2,5
Straty z tytułu ponownej wyceny wykazane w „Różnicach z wyceny” na koniec okresu	(205,1)	(148,4)

Główne założenia

Na potrzeby sporządzenia wspomnianej wyceny aktuariusz przyjął zatwierdzone przez Zarząd założenia dotyczące rachunkowości i ujawniania informacji. Zobowiązanie z tytułu programu świadczeń obliczono na podstawie następujących głównych założeń:

	2016 %	2015 %
Stopa dyskontowa	2,00	2,50
Oczekiwany zwrot z aktywów programu ⁴²	3,00	3,50
Przyszły wzrost wynagrodzeń ⁴³	2,00	2,00
Przyszły wzrost emerytur ⁴⁴	1,40	1,40

Ponadto dobrowolne składki pracowników odprowadzane w ramach filaru o określonej składce w 2016 roku wyniosły 133,2 mln EUR (2015: 123,3 mln EUR). Składki te są inwestowane w ramach aktywów programu, a jednocześnie rodzą odpowiednie zobowiązanie tej samej wysokości.

13. Rezerwy celowe

W tej pozycji wykazano rezerwę na ryzyka: kursowe, stopy procentowej, kredytowe i zmian ceny złota.

Rezerwa ta służy do pokrycia, w zakresie wyznaczonym przez Radę Prezesów, przyszłych zrealizowanych i niezrealizowanych strat, w szczególności strat z wyceny

⁴¹ Po wprowadzeniu na Litwie wspólnej waluty Lietuvos bankas przekazał EBC dopłaty do wszystkich kont różnic z wyceny na dzień 1 stycznia 2015. Nierozliczone straty z tytułu ponownej wyceny ujęte w różnicach z wyceny na dzień 31 grudnia 2014 spowodowały zmniejszenie łącznej kwoty wpłat Lietuvos bankas.

⁴² Założenia te zostały użyte do obliczenia części zobowiązania EBC z tytułu określonych świadczeń, która jest finansowana z aktywów z gwarancją kapitału.

⁴³ Uwzględnia się ponadto spodziewane jednostkowe podwyżki wynagrodzeń o maksymalnie 1,8% rocznie, zależnie od wieku uczestnika programu.

⁴⁴ Zgodnie z zasadami programu emerytalnego EBC emerytury będą podwyższane co roku. Gdyby ogólna waloryzacja wynagrodzeń pracowników EBC była niższa od inflacji, wzrost emerytur będzie zgodny z tą waloryzacją. Natomiast jeśli ogólna waloryzacja wynagrodzeń przewyższy stopę inflacji, podwyżka emerytur zostanie określona na podstawie waloryzacji, pod warunkiem że sytuacja finansowa programu emerytalnego EBC pozwoli na taką podwyżkę.

powyżej salda odpowiedniego konta różnic z wyceny. Poziom tej rezerwy i zasadność jej dalszego utrzymywania podlega corocznej weryfikacji na podstawie dokonywanej przez EBC oceny stopnia narażenia na wymienione rodzaje ryzyka, z uwzględnieniem różnych czynników. Wysokość rezerwy łącznie z kwotą ogólnego funduszu rezerwowego nie może przekroczyć wartości kapitału EBC opłaconego przez krajowe banki centralne ze strefy euro.

Na dzień 31 grudnia 2016 rezerwa na ryzyka kursowe, stopy procentowej, kredytowe i zmian ceny złota wyniosła 7 619 884 851 EUR, tyle samo co w roku 2015. Kwota ta odpowiada wysokości kapitału EBC opłaconego przez krajowe banki centralne ze strefy euro w tej dacie.

14. Różnice z wyceny

Pozycja ta obejmuje przede wszystkim salda aktualizacji wyceny wynikające z niezrealizowanych zysków na aktywach, zobowiązaniach i instrumentach pozabilansowych (zob. punkty „Ustalanie wyniku finansowego”, „Aktywa i pasywa w złocie i walutach obcych”, „Papiery wartościowe” oraz „Instrumenty pozabilansowe” w opisie zasad rachunkowości). Obejmuje także aktualizację wyceny zobowiązania netto EBC z tytułu określonych świadczeń w odniesieniu do świadczeń po okresie zatrudnienia (zob. punkt „Programy emerytalne EBC, inne świadczenia po okresie zatrudnienia i pozostałe świadczenia długoterminowe” w opisie zasad rachunkowości oraz nota 12.3 „Pozycje różne”).

	2016 EUR	2015 EUR	Zmiana EUR
Złoto	13 926 380 231	11 900 595 095	2 025 785 136
Waluty obce	14 149 471 665	12 272 562 352	1 876 909 313
Papiery wartościowe i inne instrumenty	755 494 021	808 078 836	(52 584 815)
Zobowiązanie netto z tytułu określonych świadczeń w odniesieniu do świadczeń po okresie zatrudnienia	(205 078 109)	(148 413 109)	(56 665 000)
Razem	28 626 267 808	24 832 823 174	3 793 444 634

Wzrost salda różnic z wyceny wynika z deprecjacji euro wobec złota, dolara amerykańskiego i jena w 2016 roku.

Do wyceny na koniec roku przyjęto następujące kursy wymiany:

Kursy	2016	2015
USD/EUR	1,0541	1,0887
JPY/EUR	123,40	131,07
EUR/XDR	1,2746	1,2728
EUR/uncja złota	1 098,046	973,225

15. Kapitał i rezerwy kapitałowe

15.1. Kapitał

Subskrybowany kapitał EBC wynosi 10 825 007 069 EUR. Kapitał opłacony przez krajowe banki centralne ze strefy euro i spoza tej strefy wynosi 7 740 076 935 EUR.

Krajowe banki centralne ze strefy euro opłaciły w całości subskrybowaną przez siebie część kapitału, która od 1 stycznia 2015 wynosi 7 619 884 851 EUR, co ukazuje poniższa tabela⁴⁵.

⁴⁵ Kwoty w tabeli przedstawiono w zaokrągleniu do pełnego euro, w związku z czym mogą się one nie sumować.

	Klucz kapitałowy od 1.01.2015 ⁴⁶ %	Kapitał opłacony od 1.01.2015 EUR
Nationale Bank van België / Banque Nationale de Belgique	2,4778	268 222 025
Deutsche Bundesbank	17,9973	1 948 208 997
Eesti Pank	0,1928	20 870 614
Banc Ceannais na hÉireann / Central Bank of Ireland	1,1607	125 645 857
Bank of Greece	2,0332	220 094 044
Banco de España	8,8409	957 028 050
Banque de France	14,1792	1 534 899 402
Banca d'Italia	12,3108	1 332 644 970
Central Bank of Cyprus	0,1513	16 378 236
Latvijas Banka	0,2821	30 537 345
Lietuvos bankas	0,4132	44 728 929
Banque centrale du Luxembourg	0,2030	21 974 764
Bank Ċentrali ta' Malta / Central Bank of Malta	0,0648	7 014 605
De Nederlandsche Bank	4,0035	433 379 158
Oesterreichische Nationalbank	1,9631	212 505 714
Banco de Portugal	1,7434	188 723 173
Banka Slovenije	0,3455	37 400 399
Národná banka Slovenska	0,7725	83 623 180
Suomen Pankki – Finlands Bank	1,2564	136 005 389
Razem	70,3915	7 619 884 851

Krajowe banki centralne spoza strefy euro wpłacają 3,75% swojego udziału w subskrybowanym kapitale jako wkład w koszty operacyjne EBC. Na koniec 2016 wkład ten wyniósł łącznie 120 192 083 EUR, tyle samo co w roku 2015. Banki te nie są uprawnione do udziału w zyskach EBC – w tym przychodach z tytułu przydziału banknotów euro w ramach Eurosystemu – ani nie są zobowiązane do pokrywania jego ewentualnych strat.

Kwoty wpłacone przez krajowe banki centralne spoza strefy euro są następujące:

⁴⁶ Ostatnia zmiana udziałów poszczególnych banków centralnych w kluczu subskrypcji kapitału EBC nastąpiła 1 stycznia 2014. Jednak 1 stycznia 2015, w związku z wejściem Litwy do strefy euro, łączny udział krajowych banków centralnych ze strefy euro w kluczu kapitałowym dla całkowitego kapitału EBC wzrósł, natomiast łączny udział krajowych banków centralnych spoza tej strefy – zmalał. W 2016 roku nie było zmian w tym zakresie.

	Klucz kapitałowy od 1.01.2015 %	Kapitał opłacony od 1.01.2015 EUR
Българска народна банка (Narodowy Bank Bułgarski)	0,8590	3 487 005
Česká národní banka	1,6075	6 525 450
Danmarks Nationalbank	1,4873	6 037 512
Hrvatska narodna banka	0,6023	2 444 963
Magyar Nemzeti Bank	1,3798	5 601 129
Narodowy Bank Polski	5,1230	20 796 192
Banca Națională a României	2,6024	10 564 124
Sveriges riksbank	2,2729	9 226 559
Bank of England	13,6743	55 509 148
Razem	29,6085	120 192 083

Instrumenty pozabilansowe

16. Programy pożyczek papierów wartościowych

W ramach zarządzania funduszami własnymi Europejski Bank Centralny wprowadził program pożyczek papierów wartościowych, w ramach którego wyspecjalizowany podmiot udziela w imieniu EBC pożyczek papierów wartościowych.

Ponadto, zgodnie z decyzjami Rady Prezesów, EBC udostępnił do pożyczania swoje zasoby papierów wartościowych nabytych w ramach trzech programów skupu obligacji zabezpieczonych, w ramach programu PSPP oraz te z papierów nabytych w ramach programu SMP, które spełniają kryteria kwalifikacji PSPP⁴⁷.

Jeżeli na koniec roku żadne środki gotówkowe otrzymane jako zabezpieczenie nie pozostają niezainwestowane, odpowiednie transakcje pożyczek papierów wartościowych są wykazywane pozabilansowo⁴⁸. Na dzień 31 grudnia 2016 saldo nierozliczonych pożyczek wynosiło 10,9 mld EUR (2015: 4,5 mld EUR), z czego 3,9 mld EUR (2015: 0,3 mld EUR) przypadało na pożyczki papierów wartościowych utrzymywanych na potrzeby polityki pieniężnej.

17. Kontrakty futures na stopy procentowe

Saldo transakcji walutowych otwartych na dzień 31 grudnia 2016, według kursów rynkowych na koniec roku, było następujące:

Kontrakty futures na stopy procentowe w walutach obcych	2016 Wartość umowna EUR	2015 Wartość umowna EUR	Zmiana EUR
Kupno	558 770 515	694 406 172	(135 635 657)
Sprzedaż	2 258 798 975	690 554 100	1 568 244 875

Transakcje te były zawierane w ramach zarządzania rezerwami dewizowymi EBC.

18. Swapy procentowe

Na dzień 31 grudnia 2016 wartość umowna otwartych swapów procentowych według stawek rynkowych na koniec roku wynosiła 378,3 mln EUR (2015: 274,5 mln EUR). Transakcje te były zawierane w ramach zarządzania rezerwami dewizowymi EBC.

⁴⁷ EBC nie skupuje papierów wartościowych w ramach programu CSPP, w związku z czym nie ma zasobów, które mógłby pożyczać.

⁴⁸ Jeżeli na koniec roku pozostają niezainwestowane środki gotówkowe, które otrzymano jako zabezpieczenie, transakcje te wykazuje się w bilansie (zob. nota 8 „Pozostałe zobowiązania wobec instytucji kredytowych strefy euro w euro” i nota 10 „Zobowiązania wobec nierzeczydantów strefy euro w euro”).

19. Walutowe transakcje swap i forward

Zarządzanie rezerwami dewizowymi

W 2016 roku walutowe transakcje swap i forward były zawierane w ramach zarządzania rezerwami walutowymi EBC. Salda należności i zobowiązań z tytułu transakcji nierozliczonych na dzień 31 grudnia 2016, wykazane według kursów rynkowych na koniec roku, były następujące:

Walutowe transakcje swap i forward	2016 EUR	2015 EUR	Zmiana EUR
Należności	3 123 544 615	2 467 131 004	656 413 611
Zobowiązania	2 855 828 167	2 484 517 472	371 310 695

Operacje zasilające w płynność

Denominowane w USD należności i zobowiązania z terminem rozliczenia w roku 2017 powstały w związku z zasilaniem kontrahentów Eurosystemu w płynność w tej walucie (zob. nota 10 „Zobowiązania wobec nierezydentów strefy euro w euro”).

20. Zarządzanie operacjami zaciągania i udzielania pożyczek

W 2016 roku EBC nadal odpowiadał za zarządzanie operacjami zaciągania i udzielania pożyczek przez Unię Europejską w ramach mechanizmu średnioterminowej pomocy finansowej, Europejskiego Instrumentu Stabilności Finansowej i Europejskiego Mechanizmu Stabilności (ESM), a także umowy pożyczkowej z Grecją. W roku tym obsługiwał też płatności związane z tymi operacjami oraz płatności w postaci składek członkowskich na rzecz kapitału statutowego ESM.

21. Zobowiązania warunkowe z tytułu toczących się postępowań sądowych

Depozytariusze, akcjonariusze i posiadacze obligacji cypryjskich instytucji kredytowych złożyli cztery pozwy przeciwko EBC i innym instytucjom UE. Powodowie twierdzą, że ponieśli straty finansowe w wyniku działań, które ich zdaniem doprowadziły do restrukturyzacji tych instytucji w związku z programem pomocy finansowej dla Cypru. W 2014 Sąd Unii Europejskiej uznał dwanaście podobnych pozwów w całości za prawnie niedopuszczalne. W ośmiu przypadkach złożono apelację i w 2016 roku Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej potwierdził niedopuszczalność pozwów lub wydał wyrok na korzyść EBC. Udział EBC w działaniach prowadzących do zawarcia programu pomocy finansowej ograniczał się do przedstawienia opinii technicznej, wspólnie z Komisją Europejską,

zgodnie z porozumieniem ustanawiającym Europejski Mechanizm Stabilności, oraz wydania niewiążącej opinii na temat cypryjskiego projektu ustawy o restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji instytucji kredytowych. Przyjęto zatem, że w wyniku tych postępowań EBC nie poniesie żadnych strat.

Noty objaśniające do rachunku zysków i strat

22. Wynik z tytułu odsetek

22.1. Przychody z tytułu odsetek od dewizowych aktywów rezerwowych

Pozycja ta obejmuje przychody z tytułu odsetek od dewizowych aktywów rezerwowych EBC pomniejszone o odpowiednie koszty odsetkowe. Struktura salda jest następująca:

	2016 EUR	2015 EUR	Zmiana EUR
Przychody z tytułu odsetek od rachunków bieżących	1 499 288	552 459	946 829
Przychody z tytułu odsetek od depozytów na rynku pieniężnym	18 095 835	6 306 443	11 789 392
Przychody/(koszty) z tytułu odsetek od umów repo	(34 017)	38 311	(72 328)
Przychody z tytułu odsetek od umów reverse repo	12 745 338	2 920 201	9 825 137
Przychody z tytułu odsetek od papierów wartościowych	304 958 993	261 121 900	43 837 093
Przychody/(koszty) z tytułu odsetek od swapów procentowych	19 080	(861 355)	880 435
Przychody z tytułu odsetek od transakcji forward i swap w walutach obcych	33 157 253	13 127 982	20 029 271
Wynik z tytułu odsetek od dewizowych aktywów rezerwowych	370 441 770	283 205 941	87 235 829

Ogólny wzrost wyniku z tytułu odsetek w 2016 wynikał głównie z wyższych przychodów z tytułu odsetek od portfela dolarowego.

22.2. Przychody z tytułu odsetek związane z przydziałem banknotów euro w ramach Eurosystemu

Pozycja ta obejmuje przychody odsetkowe związane z 8-procentowym udziałem EBC w łącznej wartości emisji banknotów euro (zob. punkt „Banknoty w obiegu” w opisie zasad rachunkowości oraz nota 5.1 „Należności z tytułu przydziału banknotów euro w ramach Eurosystemu”). Choć średnia wartość banknotów w obiegu wzrosła o 4,7%, przychody z tytułu odsetek w 2016 spadły, ponieważ średnia stopa podstawowych operacji refinansujących była niższa niż w 2015 (0,01% w 2016 i 0,05% w 2015).

22.3. Odsetki od należności krajowych banków centralnych z tytułu przekazanych rezerw dewizowych

W pozycji tej wykazano odsetki wypłacone krajowym bankom centralnym ze strefy euro od ich należności z tytułu dewizowych aktywów rezerwowych przekazanych do

EBC (zob. nota 11.1 „Zobowiązania stanowiące równowartość przekazanych rezerw dewizowych”). Spadek tych odsetek w roku 2016 wynikał z tego, że średnia stopa podstawowych operacji refinansujących była niższa niż w 2015.

22.4. Pozostałe przychody z tytułu odsetek oraz pozostałe koszty z tytułu odsetek⁴⁹

W 2016 roku pozycje te obejmowały głównie przychody odsetkowe netto w kwocie 1,0 mld EUR (2015: 0,9 mld EUR) z tytułu papierów wartościowych zakupionych przez EBC na potrzeby polityki pieniężnej, z czego 0,5 mld EUR (2015: 0,6 mld EUR) dotyczy przychodów odsetkowych netto od papierów wartościowych nabytych w ramach programu SMP, a 0,4 mld EUR (2015: 0,2 mld EUR) – przychodów odsetkowych netto od papierów wartościowych nabytych w ramach programu APP.

Pozostałą część salda stanowią przede wszystkim przychody i koszty odsetkowe z tytułu portfela funduszy własnych EBC (zob. nota 6.2 „Inne aktywa finansowe”) i różnych innych sald obejmujących instrumenty oprocentowane.

23. Zrealizowane zyski/straty z tytułu operacji finansowych

Zrealizowane zyski netto z tytułu operacji finansowych w 2016 roku kształtowały się następująco:

	2016 EUR	2015 EUR	Zmiana EUR
Zrealizowane zyski cenowe netto	159 456 244	175 959 137	(16 502 893)
Zrealizowane zyski kursowe i zyski na cenie złota netto	65 085 498	38 474 593	26 610 905
Zrealizowane zyski netto z tytułu operacji finansowych	224 541 742	214 433 730	10 108 012

Zrealizowane zyski cenowe netto obejmują zrealizowane zyski i straty z tytułu papierów wartościowych, kontraktów futures na stopy procentowe i swapów procentowych. Spadek zrealizowanych zysków cenowych netto w 2016 roku wynika głównie z niższych zrealizowanych zysków cenowych na papierach wartościowych z portfela dolarowego.

Ogólny wzrost zrealizowanych zysków kursowych i zysków na cenie złota netto wynika głównie ze zmniejszenia się zasobu SDR w związku z porozumieniem z MFW w sprawie sprzedaży i kupna SDR (zob. nota 2.1 „Należności od MFW”).

⁴⁹ Począwszy od 2016 roku przychody i koszty odsetkowe z tytułu papierów wartościowych utrzymywanych na potrzeby polityki pieniężnej są wykazywane w ujęciu netto jako „Pozostałe przychody z tytułu odsetek” albo „Pozostałe koszty z tytułu odsetek”, zależnie od tego, czy kwota netto jest dodatnia czy ujemna (zob. punkt „Zmiany klasyfikacji” w opisie zasad rachunkowości).

24. Odpisy aktualizujące wartość aktywów i pozycji finansowych

W 2016 roku ujęto następujące odpisy aktualizujące wartość aktywów i pozycji finansowych:

	2016 EUR	2015 EUR	Zmiana EUR
Niezrealizowane straty cenowe na papierach wartościowych	(148 159 250)	(63 827 424)	(84 331 826)
Niezrealizowane straty cenowe na swapach procentowych	–	(223 892)	223 892
Niezrealizowane straty kursowe	(12 760)	(1 901)	(10 859)
Odpisy aktualizujące razem	(148 172 010)	(64 053 217)	(84 118 793)

Wzrost odpisów w porównaniu z rokiem 2015 wynikał głównie ze wzrostu rynkowych rentowności papierów wartościowych w portfelu dolarowym w połączeniu z ogólnym spadkiem wartości rynkowej tych papierów.

25. Wynik z tytułu opłat i prowizji

	2016 EUR	2015 EUR	Zmiana EUR
Przychody z tytułu opłat i prowizji	382 191 051	277 324 169	104 866 882
Koszty z tytułu opłat i prowizji	(10 868 282)	(8 991 908)	(1 876 374)
Wynik z tytułu opłat i prowizji	371 322 769	268 332 261	102 990 508

W 2016 roku na przychody w tej pozycji złożyły się głównie opłaty nadzorcze. W kosztach wykazano głównie opłaty powiernicze oraz opłaty dla zewnętrznej firmy zarządzającej aktywami, która prowadziła zakupy kwalifikowanych papierów wartościowych zabezpieczonych aktywami na zlecenie i w imieniu Eurosystemu.

Przychody i koszty z tytułu zadań nadzorczych

W listopadzie 2014 EBC przystąpił do realizacji zadań nadzorczych, zgodnie z art. 33 rozporządzenia Rady (UE) nr 1024/2013 z dnia 15 października 2013. Aby pokryć koszty wykonywania tych zadań, EBC pobiera od nadzorowanych podmiotów roczne opłaty nadzorcze. W kwietniu 2016 ogłosił, że opłaty za rok 2016 wyniosą 404,5 mln EUR⁵⁰. Kwota ta została obliczona na podstawie szacunkowych rocznych kosztów na rok 2016 w wysokości 423,2 mln EUR, skorygowanych o (a) nadwyżkę opłat nadzorczych naliczonych w 2015 roku, wynoszącą 18,9 mln EUR, (b) kwoty

⁵⁰ Kwota ta została zafakturowana w październiku 2016, z terminem płatności 18 listopada 2016.

zrefundowane w związku ze zmianą liczby lub statusu nadzorowanych podmiotów⁵¹ (0,3 mln EUR) oraz (c) odsetki w wysokości 0,1 mln EUR z tytułu opóźnienia w przekazaniu opłaty w 2015 roku.

Dochód z tytułu rocznych opłat nadzorczych za rok 2016 ustalony na podstawie kosztów faktycznie poniesionych przez EBC na zadania nadzorcze wyniósł 382,2 mln EUR.

	2016 EUR	2015 EUR	Zmiana EUR
Oplaty nadzorcze	382 151 355	277 086 997	105 064 358
<i>w tym:</i>			
<i>Oplaty przypisane do podmiotów lub grup istotnych</i>	<i>338 418 328</i>	<i>245 620 964</i>	<i>92 797 364</i>
<i>Oplaty przypisane do podmiotów lub grup mniej istotnych</i>	<i>43 733 027</i>	<i>31 466 033</i>	<i>12 266 994</i>
Łączny przychód z tytułu zadań w zakresie nadzoru bankowego	382 151 355	277 086 997	105 064 358

Nadwyżka w wysokości 41,1 mln EUR wynikająca z różnicy między kosztami szacunkowymi (423,2 mln EUR) a faktycznie poniesionymi (382,2 mln EUR) za rok 2016 jest wykazana w pozycji „Rozliczenia międzyokresowe” po stronie pasywów (zob. nota 12.2 „Rozliczenia międzyokresowe”). O tę kwotę zostanie pomniejszona wysokość opłat nadzorczych za rok 2017.

Ponadto EBC może nakładać grzywny lub okresowe kary pieniężne na podmioty, które nie wywiązują się z obowiązków wynikających z jego rozporządzeń i decyzji. W 2016 roku takie kary i grzywny nie zostały zastosowane.

Koszty związane z SSM wynikają z pełnienia nadzoru bezpośredniego nad bankami istotnymi, zwierzchniej kontroli nad nadzorem nad bankami mniej istotnymi oraz zadań międzywydziałowych i służb specjalistycznych. Obejmują one także koszty z tytułu jednostek pomocniczych koniecznych do wykonywania zadań nadzorczych: zaplecza biurowego, zarządzania kadrami, obsługi administracyjnej, budżetu i kontrolingu, księgowości, obsługi prawnej, audytu wewnętrznego, statystyki i informatyki.

Poniżej przedstawiono rozbięcie kosztów poniesionych przez EBC w roku 2016:

	2016 EUR	2015 EUR	Zmiana EUR
Wynagrodzenia i świadczenia	180 655 666	141 262 893	39 392 773
Najem i utrzymanie budynków	58 103 644	25 513 220	32 590 424
Pozostałe koszty operacyjne	143 392 045	110 310 884	33 081 161
Łączne koszty z tytułu zadań w zakresie nadzoru bankowego	382 151 355	277 086 997	105 064 358

Do wzrostu łącznych kosztów związanych z SSM w 2016 roku przyczyniły się: wzrost ogólnej liczby pracowników EBC pracujących w pionie nadzoru bankowego,

⁵¹ Zgodnie z art. 7 rozporządzenia EBC w sprawie opłat nadzorczych (EBC/2014/41), w wypadku gdy (a) nadzorowany podmiot lub nadzorowana grupa podlegają nadzorowi wyłącznie przez część okresu objętego opłatą bądź (b) status nadzorowanego podmiotu lub nadzorowanej grupy ulega zmianie z istotnego na mniej istotny lub odwrotnie, kwota opłaty nadzorczej dotyczącej danego podmiotu jest odpowiednio korygowana. Kwoty otrzymane lub zwrócone z tego tytułu uwzględnia się podczas obliczania łącznej wysokości rocznych opłat nadzorczych w kolejnych latach.

przeprowadzka do nowego budynku oraz stworzenie infrastruktury statystycznej i informatycznej.

26. Przychody z tytułu akcji i udziałów

W pozycji tej wykazuje się otrzymane dywidendy od udziałów EBC w Banku Rozrachunków Międzynarodowych (BIS) (zob. nota 6.2 „Inne aktywa finansowe”).

27. Pozostałe przychody

Przychody z innych źródeł powstałe w 2016 roku były przede wszystkim wynikiem naliczenia udziałów krajowych banków centralnych ze strefy euro w kosztach poniesionych przez EBC w związku ze wspólnymi przedsięwzięciami Eurosystemu.

28. Koszty osobowe

Zwiększenie się średniej liczby pracowników zatrudnionych przez EBC w 2016 roku doprowadziło do wzrostu ogólnych kosztów osobowych. Wzrost ten został częściowo skompensowany przez spadek kosztów netto z tytułu świadczeń po okresie zatrudnienia i pozostałych świadczeń długoterminowych.

W tej pozycji wykazano wynagrodzenia, dodatki, ubezpieczenia pracownicze oraz inne koszty w łącznej wysokości 349,5 mln EUR (2015: 306,4 mln EUR). Mieści się tu również kwota 117,0 mln EUR (2015: 134,4 mln EUR) ujęta w związku z programem emerytalnym EBC, innymi świadczeniami po okresie zatrudnienia i pozostałymi świadczeniami długoterminowymi (zob. nota 12.3 „Pozycje różne”).

Wynagrodzenia i dodatki, w tym wynagrodzenia osób na wyższych stanowiskach kierowniczych, są podobne pod względem struktury i poziomu do stosowanych w systemie wynagrodzeń w instytucjach Unii Europejskiej.

Członkowie Zarządu i zatrudniani przez EBC członkowie Rady ds. Nadzoru otrzymują wynagrodzenie podstawowe, zaś niepełnoetatowi członkowie Rady ds. Nadzoru zatrudniani przez EBC otrzymują dodatkowe wynagrodzenie zależne od liczby posiedzeń, w których uczestniczyli. Członkowie Zarządu i zatrudniani przez EBC pełnoetatowi członkowie Rady ds. Nadzoru otrzymują ponadto dodatki na cele mieszkaniowe i reprezentacyjne. Prezesowi zamiast dodatku na cele mieszkaniowe przysługuje rezydencja należąca do EBC. Zgodnie z warunkami zatrudnienia pracowników Europejskiego Banku Centralnego członkom Zarządu i Rady ds. Nadzoru przysługuje – w zależności od ich sytuacji osobistej – dodatek rodzinny oraz dodatek na dzieci i na pokrycie kosztów ich edukacji. Od wynagrodzenia odprowadza się podatek na rzecz Unii Europejskiej, a także składki na fundusz emerytalny oraz ubezpieczenie zdrowotne i wypadkowe. Dodatki są wolne od opodatkowania i nie wchodzą do podstawy wymiaru emerytury.

W 2016 roku wynagrodzenia podstawowe członków Zarządu i zatrudnianych przez EBC członków Rady ds. Nadzoru (czyli z wyłączeniem przedstawicieli krajowych organów nadzoru) były następujące⁵²:

	2016 EUR	2015 EUR
Mario Draghi (prezes)	389 760	385 860
Vitor Constâncio (wiceprezes)	334 080	330 744
Peter Praet (członek Zarządu)	277 896	275 604
Benoît Cœuré (członek Zarządu)	277 896	275 604
Yves Mersch (członek Zarządu)	277 896	275 604
Sabine Lautenschläger (członek Zarządu)	277 896	275 604
Zarząd ogółem	1 835 424	1 819 020
Rada ds. Nadzoru ogółem (członkowie zatrudnieni przez EBC) ⁵³	631 254	635 385
<i>w tym:</i>		
<i>Danièle Nouy (przewodnicząca Rady ds. Nadzoru)</i>	277 896	275 604
Razem	2 466 678	2 454 405

Dodatkowe wynagrodzenie niepełnoetatowych członków Rady ds. Nadzoru wyniosło 343 341 EUR (2015: 352 256 EUR).

Łączna wartość dodatków wypłaconych członkom Zarządu i Rady oraz opłaconych przez EBC w ich imieniu składek na ubezpieczenie zdrowotne i wypadkowe wyniosła 807 475 EUR (2015: 625 021 EUR). W grudniu 2015 Rada Prezesów postanowiła, że pracownikom i członkom Zarządu ponoszącym pełne koszty prywatnego ubezpieczenia zdrowotnego Europejski Bank Centralny będzie wypłacał kwotę odpowiadającą wysokości składki, którą odprowadzałby, gdyby osoby te były objęte ubezpieczeniem zdrowotnym EBC. Ponadto zasada ta została zastosowana z mocą wsteczną do płatności z tytułu ubezpieczenia zdrowotnego od 1 stycznia 2013. Z tego względu oczekuje się, że wartość dodatków wypłaconych w 2017 roku będzie niższa niż w 2016.

Byli członkowie Zarządu i Rady ds. Nadzoru po zakończeniu kadencji mogą otrzymywać przez określony czas wynagrodzenia przejściowe. W 2016 roku wynagrodzenie takie nie było wypłacane. Świadczenia emerytalne, w tym związane z nimi dodatki, wypłacone na rzecz byłych członków Zarządu i osób będących na ich utrzymaniu oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne i wypadkowe wyniosły 834 668 EUR (2015: 783 113 EUR).

Na koniec 2016 roku EBC zatrudniał na umowy o pracę (w etatach przeliczeniowych) 3171 osób⁵⁴, w tym 320 osoby na stanowiskach kierowniczych. Rotacja pracowników w 2016 roku była następująca:

⁵² Kwoty brutto, czyli przed potrąceniami na rzecz Unii Europejskiej.

⁵³ Z wyłączeniem Sabine Lautenschläger, której wynagrodzenie wykazywane jest łącznie z wynagrodzeniami pozostałych członków Zarządu.

⁵⁴ Z wyłączeniem pracowników na urloпах bezpłatnych. Podana liczba obejmuje pracowników zatrudnionych na czas nieokreślony i określony oraz na umowach krótkoterminowych, uczestników programu EBC dla absolwentów studiów wyższych, a także osoby pozostające na urloпах macierzyńskich i długoterminowych zwolnieniach lekarskich.

	2016	2015
Zatrudnienie na dzień 1 stycznia (bez osób rozpoczynających pracę 1 stycznia)	2 871	2 577
Nowa umowa o pracę / zmiana umowy	725	648
Rozwiązanie lub wygaśnięcie umowy o pracę	(380)	(299)
Wzrost/(spadek) netto wynikający ze zmian w rozkładzie niepełnych etatów	(45)	(55)
Zatrudnienie na dzień 31 grudnia	3 171	2 871
Średnie zatrudnienie	3 007	2 722

29. Koszty administracyjne

Pozycja ta obejmuje wszelkie inne wydatki bieżące dotyczące najmu i eksploatacji obiektów biurowych, zakupu niskocennych towarów i sprzętu, usług biznesowych oraz innych usług i towarów, jak również koszty pracownicze dotyczące rekrutacji, przeprowadzki, zagospodarowania w nowym miejscu zamieszkania, szkolenia i powrotu do kraju.

30. Usługi produkcji banknotów

Są to przede wszystkim koszty międzynarodowego transportu banknotów euro z drukarni do krajowych banków centralnych (dostawy nowych banknotów) oraz między krajowymi bankami centralnymi (wyrównywanie niedoborów za pomocą zapasów). Koszty te pokrywa centralnie EBC.

President and Governing Council
of the European Central Bank
Frankfurt am Main

8 February 2017

Independent auditor's report

Opinion

We have audited the financial statements of the European Central Bank, which comprise the balance sheet as at 31 December 2016, the profit and loss account for the year then ended, and a summary of significant accounting policies and other explanatory notes.

In our opinion, the accompanying financial statements of the European Central Bank give a true and fair view of the financial position of the European Central Bank as at 31 December 2016 and of the results of its operations for the year then ended, in accordance with the principles established by the Governing Council, which are laid down in Decision (EU) 2016/2247 of the ECB of 3 November 2016 on the annual accounts of the ECB (ECB/2016/35).

Basis for Opinion

We conducted our audit in accordance with International Standards on Auditing (ISAs). Our responsibilities under those standards are further described in the Auditor's Responsibilities for the Audit of the Financial Statements section of our report. We are independent of the European Central Bank in accordance with the German ethical requirements that are relevant to our audit of the financial statements, which are consistent with the International Ethics Standards Board for Accountants' Code of Ethics for Professional Accountants (IESBA Code) and we have fulfilled our other ethical responsibilities in accordance with these requirements. We believe that the audit evidence we have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion.

Responsibilities of the European Central Bank's Executive Board and Those Charged with Governance for the Financial Statements

The Executive Board is responsible for the preparation and fair presentation of the financial statements in accordance with the principles established by the Governing Council, which are laid down in Decision (EU) 2016/2247 of the ECB of 3 November 2016 on the annual accounts of the ECB (ECB/2016/35), and for such internal control as the Executive Board determines is necessary to enable the preparation of financial statements that are free from material misstatement, whether due to fraud or error.

In preparing the financial statements, the Executive Board is responsible for using the going concern basis of accounting in accordance with Article 4 of the applicable Decision (ECB/2016/35).

Those charged with governance are responsible for overseeing the European Central Bank's financial reporting process.

Auditor's Responsibilities for the Audit of the Financial Statements

Our objectives are to obtain reasonable assurance about whether the financial statements as a whole are free from material misstatement, whether due to fraud or error, and to issue an auditor's report that includes our opinion. Reasonable assurance is a high level of assurance, but is not a guarantee that an audit conducted in accordance with ISAs will always detect a material misstatement when it exists. Misstatements can arise from fraud or error and are considered material if, individually or in the aggregate, they could reasonably be expected to influence the economic decisions of users taken on the basis of these financial statements.

As part of an audit in accordance with ISAs, we exercise professional judgment and maintain professional skepticism throughout the audit. We also:

- Identify and assess the risks of material misstatement of the financial statements, whether due to fraud or error, design and perform audit procedures responsive to those risks, and obtain audit evidence that is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion. The risk of not detecting a material misstatement resulting from fraud is higher than for one resulting from error, as fraud may involve collusion, forgery, intentional omissions, misrepresentations, or the override of internal control.
- Obtain an understanding of internal control relevant to the audit in order to design audit procedures that are appropriate in the circumstances, but not for the purpose of expressing an opinion on the effectiveness of the entity's internal control.
- Evaluate the appropriateness of accounting policies used and the reasonableness of accounting estimates and related disclosures made by management.
- Conclude on the appropriateness of management's use of the going concern basis of accounting and, based on the audit evidence obtained, whether a material uncertainty exists related to events or conditions that may cast significant doubt on the entity's ability to continue as a going concern. If we conclude that a material uncertainty exists, we are required to draw attention in our auditor's report to the related disclosures in the financial statements or, if such disclosures are inadequate, to modify our opinion. Our conclusions are based on the audit evidence obtained up to the date of our auditor's report.
- Evaluate the overall presentation, structure and content of the financial statements, including the disclosures, and whether the financial statements represent the underlying transactions and events in a manner that achieves fair presentation

We communicate with those charged with governance regarding, among other matters, the planned scope and timing of the audit and significant audit findings, including any significant deficiencies in internal control that we identify during our audit.

We also provide those charged with governance with a statement that we have complied with relevant ethical requirements regarding independence, and to communicate with them all relationships and other matters that may reasonably be thought to bear on our independence, and where applicable, related safeguards.

Yours sincerely,

Ernst & Young GmbH
Wirtschaftsprüfungsgesellschaft

Claus-Peter Wagner
Wirtschaftsprüfer

Victor Veger
Certified Public Accountant

*Nieoficjalne tłumaczenie raportu niezależnego biegłego rewidenta sporządzone przez EBC.
W razie rozbieżności obowiązuje wersja angielska podpisana przez EY.*

Prezes i Rada Prezesów
Europejskiego Banku Centralnego
Frankfurt nad Menem

8 lutego 2017

Raport niezależnego biegłego rewidenta

Opinia

Przeprowadziliśmy badanie sprawozdania finansowego Europejskiego Banku Centralnego, na które składają się: bilans na dzień 31 grudnia 2016, rachunek zysków i strat za rok obrotowy zakończony tą datą oraz opis przyjętych zasad (polityki) rachunkowości i noty objaśniające.

Naszym zdaniem załączone sprawozdanie finansowe daje prawdziwy i rzetelny obraz sytuacji finansowej Europejskiego Banku Centralnego na dzień 31 grudnia 2016 oraz wyników jego działalności za rok obrotowy zakończony tą datą, zgodnie z zasadami określonymi przez Radę Prezesów w decyzji Europejskiego Banku Centralnego (UE) 2016/2247 z dnia 3 listopada 2016 r. w sprawie rocznego sprawozdania finansowego EBC (EBC/2016/35).

Podstawa wyrażenia opinii

Badanie przeprowadziliśmy zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rewizji Finansowej (MSRF). Zakres naszej odpowiedzialności określony w MSRF został dodatkowo opisany w niniejszym raporcie w punkcie *Odpowiedzialność biegłego rewidenta za badanie sprawozdania finansowego*. Jesteśmy niezależni od Europejskiego Banku Centralnego zgodnie z niemieckimi wymogami etycznymi mającymi zastosowanie do naszego badania sprawozdania finansowego, które są zgodne z Kodeksem etyki zawodowych księgowych wydanym przez Radę Międzynarodowych Standardów Etycznych dla Księgowych, a także spełniamy inne standardy etyczne wynikające z tych wymogów. Uważamy, że dowody uzyskane przez nas w badaniu stanowią wystarczającą i odpowiednią podstawę do wyrażenia opinii.

Odpowiedzialność Zarządu Europejskiego Banku Centralnego i osób sprawujących nadzór za sprawozdanie finansowe

Zarząd odpowiada za sporządzenie i rzetelną prezentację sprawozdania finansowego zgodnie z zasadami określonymi przez Radę Prezesów w decyzji Europejskiego Banku Centralnego (UE) 2016/2247 z dnia 3 listopada 2016 r. w sprawie rocznego sprawozdania finansowego EBC (EBC/2016/35) oraz za zapewnienie kontroli wewnętrznej w takim zakresie, jaki uzna za konieczny do sporządzenia sprawozdania finansowego wolnego od istotnych nieprawidłowości spowodowanych oszustwem lub błędem.

Zarząd jest odpowiedzialny za to, by sprawozdanie finansowe zostało sporządzone z zastosowaniem zasady kontynuacji działania zgodnie z art. 4 odpowiedniej decyzji (EBC/2016/35).

Osoby sprawujące nadzór odpowiadają za nadzorowanie procesu sprawozdawczości finansowej w Europejskim Banku Centralnym.

Odpowiedzialność biegłego rewidenta za badanie sprawozdania finansowego

Naszym celem jest uzyskanie wystarczającej pewności, że sprawozdanie finansowe jako całość jest wolne od istotnych nieprawidłowości spowodowanych oszustwem lub błędem oraz wydanie raportu z badania wraz z opinią. Wystarczająca pewność oznacza wysoki poziom pewności, jednak nie gwarantuje, że badanie przeprowadzone zgodnie z MSRF zawsze wykryje istniejącą istotną nieprawidłowość. Nieprawidłowości mogą powstać wskutek oszustwa lub błędu, a uznawane są za istotne, gdy można racjonalnie oczekiwać, że – pojedynczo lub łącznie – wpłyną na decyzje gospodarcze podejmowane przez użytkowników na podstawie tego sprawozdania.

Prrowadząc badanie zgodnie z MSRF, przez cały czas kierujemy się własnym profesjonalnym osądem i sceptycyzmem zawodowym.

Ponadto:

- dokonujemy rozpoznania i oceny ryzyka wystąpienia w sprawozdaniu finansowym istotnych nieprawidłowości wynikających z oszustwa lub błędu, opracowujemy i stosujemy procedury badania odpowiednie do tego ryzyka oraz pozyskujemy dowody stanowiące wystarczającą i odpowiednią podstawę do wydania opinii. Prawdopodobieństwo niewykrycia istotnych nieprawidłowości wynikających z oszustwa jest wyższe niż prawdopodobieństwo niewykrycia istotnych nieprawidłowości wynikających z błędów, ponieważ oszustwo może obejmować zмовę, fałszerstwo, celowe pominięcie, wprowadzenie w błąd lub obejście kontroli wewnętrznej;

- zapoznajemy się z funkcjonowaniem kontroli wewnętrznej w zakresie potrzebnym do opracowania procedur badania odpowiednich w danych okolicznościach, nie jest natomiast naszym zadaniem wyrażenie opinii na temat skuteczności tej kontroli w badanej jednostce;
- oceniamy odpowiedniość zastosowanych zasad (polityki) rachunkowości oraz zasadność szacunków i związanych z nimi informacji podanych przez kierownictwo;
- stwierdzamy, czy kierownictwo odpowiednio zastosowało zasadę kontynuacji działania oraz, na podstawie uzyskanych dowodów, czy nie istnieje istotna niepewność związana ze zdarzeniami lub okolicznościami, które mogą rodzić znaczące wątpliwości co do zdolności badanego podmiotu do kontynuacji działania. Jeśli stwierdzimy istnienie istotnej niepewności, jesteśmy zobowiązani zwrócić uwagę w naszej opinii na odpowiednie informacje zawarte w sprawozdaniu finansowym lub, jeśli informacje te są niewystarczające, zmodyfikować naszą opinię. Stwierdzenia te opierają się na dowodach uzyskanych w toku badania do daty wydania naszego raportu;
- oceniamy ogólną prezentację, strukturę i treść sprawozdania finansowego, w tym zawarte w nim informacje, oraz sprawdzamy, czy w sprawozdaniu tym transakcje i zdarzenia gospodarcze zostały przedstawione w sposób zapewniający rzetelną prezentację.

Informujemy osoby sprawujące nadzór m.in. o planowanym zakresie i harmonogramie badania oraz ważnych ustaleniach, w tym o rozpoznanych przez nas istotnych niedociągnięciach w zakresie kontroli wewnętrznej. Przedstawiamy im także oświadczenie o spełnieniu przez nas obowiązujących wymogów etycznych dotyczących niezależności oraz o wszelkich powiązaniach i innych kwestiach, które mogłyby zostać racjonalnie uznane za zagrożenie dla naszej niezależności, a także o ewentualnych działaniach podjętych w celu wyeliminowania tego zagrożenia.

Z poważaniem

Ernst & Young GmbH
Wirtschaftsprüfungsgesellschaft

Claus-Peter Wagner
Wirtschaftsprüfer

Victor Veger
Certified Public Accountant

Informacja o sposobie podziału zysku lub pokrycia straty

Informacja ta nie jest częścią sprawozdania finansowego EBC za rok 2016.

Zgodnie z art. 33 Statutu ESBC zysk netto EBC jest przekazywany w następującym porządku:

- (a) kwota określona przez Radę Prezesów – maksymalnie 20% zysku netto – zostaje przeniesiona do ogólnego funduszu rezerwowego, którego wysokość nie może przekroczyć 100% kapitału;
- (b) pozostały zysk netto jest dzielony między udziałowców EBC proporcjonalnie do ich opłaconych udziałów⁵⁵.

W razie poniesienia przez EBC straty deficyt może zostać potrącony z ogólnego funduszu rezerwowego EBC, a w razie potrzeby, na podstawie decyzji Rady Prezesów, także z dochodów pieniężnych za dany rok obrotowy, proporcjonalnie i maksymalnie do wysokości kwot rozdzielonych pomiędzy krajowe banki centralne zgodnie z art. 32 ust. 5 Statutu ESBC⁵⁶.

Zysk netto EBC za rok 2016 wyniósł 1193,1 mln EUR. W ramach tymczasowego podziału zysku zgodnie z decyzją Rady Prezesów w dniu 31 stycznia 2017 rozdzielono pomiędzy krajowe banki centralne ze strefy euro kwotę 966,2 mln EUR. Ponadto Rada Prezesów postanowiła rozdzielić między krajowe banki centralne ze strefy euro pozostałą część zysku w kwocie 226,9 mln EUR.

	2016 EUR	2015 EUR
Zysk za rok bieżący	1 193 108 250	1 081 790 763
Tymczasowy podział zysku	(966 234 559)	(812 134 494)
Zysk za rok bieżący po tymczasowym podziale	226 873 691	269 656 269
Podział pozostałego zysku	(226 873 691)	(269 656 269)
Razem	0	0

⁵⁵ Krajowe banki centralne spoza strefy euro nie są uprawnione do udziału w zyskach EBC ani nie są zobowiązane do pokrywania jego ewentualnych strat.

⁵⁶ Zgodnie z art. 32 ust. 5 Statutu ESBC suma dochodów pieniężnych krajowych banków centralnych zostaje rozdzielona pomiędzy te banki proporcjonalnie do ich opłaconych udziałów w kapitale EBC.

© Europejski Bank Centralny, 2017

Adres do korespondencji 60640 Frankfurt am Main, Germany
Telefon +49 69 1344 0
Internet www.ecb.europa.eu

Wszelkie prawa zastrzeżone. Zezwala się na wykorzystanie do celów edukacyjnych i niekomercyjnych pod warunkiem podania źródła.

ISSN 2443-4884
ISBN 978-92-899-2898-4
DOI 10.2866/842286
Nr katalogowy UE QB-BS-17-001-PL-N